

Karcag Városért Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2020. szeptember

Tartalom

Vezetői összefoglaló	4
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	6
1.1. Tervezési folyamat átláthatósága és nyitottsága	6
1.2. A közösség bevonás érdekében végzett tevékenységek bemutatása	6
1.3. Tervezésbe bevont szereplők	8
1.4. A közösségi részvétel eredményei	9
1.5. A közösség részvételét alátámasztó események.....	9
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	10
2.1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők.....	10
2.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek	11
2.3. Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása	12
2.4. Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter.....	12
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	12
3.1. Helyzetfeltárás.....	12
3.1.1. Térszerkezet specifikumai	12
3.1.2. Környezeti adottságok.....	14
3.1.3. Kulturális erőforrások, közösségi élet	16
3.1.4. Humán közszolgáltatások.....	19
3.1.5. A társadalom állapota	20
3.1.6. A gazdaság helyzete	25
3.2. A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	27
3.2.1. Koherencia a 2014-2020 közötti Operatív Programokkal	27
3.2.2. Koherencia a megyei és városi fejlesztési tervekkel	30
3.3. SWOT	34
3.4. Fejlesztési szükségletek azonosítás	36
4. A stratégia jövőképe.....	37
5. A stratégia célhierarchiája.....	37
6. Cselekvési terv.....	41
6.1. A beavatkozási területek/műveletek leírása.....	41
6.2. Együttműködések.....	47
6.3. A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	48
6.3.1. A HACS összetétele.....	48
6.3.2. A HACS szervezeti felépítésének bemutatása	49

6.3.3. Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása ..	50
6.3.4. A HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása	53
6.3.5. A HKFS megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében	54
6.4. Kommunikációs terv	54
6.4.1. Célcsoportok meghatározása	54
6.4.2. Kommunikációs tevékenységek és alkalmazott kommunikációs eszközök	55
6.4.3. Szervezeti keretek	57
6.4.4. A kommunikációs tevékenységek ütemterve, pénzügyi terve.....	57
6.5. Monitoring és értékelési terv	58
6.6. Horizontális célok	61
6.6.1. Esélyegyenlőség.....	61
6.6.2. Fenntarthatóság	62
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	63
6.8. Kockázatok.....	63
7. Indikatív pénzügyi terv	66
Nyilatkozat a HKFS elfogadásáról	67

Vezetői összefoglaló

Karcag Városi Önkormányzat arról döntött, hogy megalakítja a Karcag Városért Helyi Közösséget a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megjelent TOP-7.1.1-16 kódszámú, „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című pályázati felhívás kihasználása érdekében, a helyi kulturális és közösség élet fejlesztésére.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Nagykunság fővárosaként emlegetett Karcag járási székhely, mely az alföldi településekre jellemző problémákkal küzd: természetes népességfogyás, fiatalok elvándorlása, a munkahelyek hiánya és emiatt egyre több családnál jelentkező megélhetési problémák. Mindezek következtében a helyi társadalom tömbösödése figyelhető meg. A CLLD pályázat nyújtotta lehetőségek segíthetnek csökkenteni a kedvezőtlen folyamatokat.

A Karcag Városért Helyi Közösség Fejlesztési Stratégiájának akcióterülete Karcag település belterületére terjed ki. A város területe 36.863 hektár, érintett lakónépessége 20.025 fő (forrás: KSH). Az akcióterület lakónépessége 19.503 fő, mely adatok alapján a hivatkozott felhívásban foglaltaknak megfelelően 400.000.000 Ft támogatási forrás felhasználására nyílik lehetőség.

A Karcag Városért Helyi Közösség, mint városi helyi akciócsoport (HACS) hivatalos létrehozására 2016. május 24-én került sor. Karcag Városi Önkormányzat megkeresésére jelentős számú helyi szervezet jelezte részvételi szándékát. Az akciócsoport konzorciumi formában, 17 taggal alakult meg, melyben a közszférát 5 tag (29,41%), a civil szférát 8 tag (47,06%), míg az üzleti szférát 4 tag (23,53%) képviseli. 2017. november 14-én a HACS tagjai közé felvételre került a Karcag Kincse Rendezvényszervező Nonprofit Kft., mint munkaszervezet. Így az akciócsoport tagjainak száma 18, melyben a közszférát 6 tag (33,34%), a civil szférát 8 tag (44,44%), míg az üzleti szférát 4 tag (22,22%) képviseli.

A településen jelenlévő, több területet felölelő civil szervezetek aktívan közreműködtek eddig is a város fejlesztésében, pályázatok megvalósításával, kisebb nagyobb rendezvények megszervezésével. Az üzleti szféra több területen is megjelenik, mezőgazdasági, termelő és feldolgozó tevékenységet folytat. Nagymértékben előrelépést jelentene a város életében a helyi termékek piacra juttatásának elősegítése, a munkanélküliség csökkentése, összességében a helyi gazdaság fejlesztése. A közszféra is minden pályázati és egyéb lehetőséget megragadva a város fejlesztését, a helyi közösség életkörülményeit szándékozik javítani.

A megalakult Karcag Városért Helyi Közösség fő céljának tűzte ki ezeknek a szféráknak az összefogását, együttműködését, mivel az összefogás megsokszorozza a közös célok elérési esélyét ezáltal elérhető a szükségleteknek leginkább megfelelő helyi közösség fejlesztése.

A helyi stratégia megalkotásának célja bemutatni a fejlesztendő területeket, ezek fejlesztési lehetőségeit, az elérendő célokat, valamint olyan cselekvési terv kidolgozása, ami egyértelműen mérhető és megvalósítható, aminek végeredménye egy jobb közös jövőkép kialakítása.

A 2014-2020-as projektidőszak fő irányát tartva a stratégia megalkotása során is a gazdaságfejlesztés adja a fejlődés alapját. A helyi termékek piacra juttatása, népszerűsítése, a helyi termelők ösztönzésén keresztül elérhető a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás és a piaci eredmények növelése. A helyi

adottságokat kihasználva a turisztikai vonzerő növelését kell elérni a potenciák kiaknázásával, a szolgáltatások minőségi bővítésével minél több területen, hogy az itt élők és az ide látogatók is megtalálják a hasznos időtöltés lehetőségét. Nagyon fontos szerepet játszik a civil szervezetek szerepvállalása, a hagyományok felkarolása, ápolása és egyben bemutatási lehetőségeinek megteremtése, amelyen keresztül növelhető a közösség fejlődése, összetartozása.

A fejlesztési szükségletek részletes helyzetfeltárása és beazonosítása alapján kimutatható, hogy a nyitott és zárt közösségi terek fejlesztésére, illetve újak kialakítására van leginkább szüksége a város közösségének. Alapvető szükséglet a helyi identitás erősítése, a hagyományok őrzése, a passzív lakosság közösségi életbe történő bevonása.

A stratégia átfogó célja Karcagiak összetartozásának erősítése, a város hagyományainak és kulturális értékeinek kiaknázásával. A stratégia az alábbi négy specifikus cél által kívánja elérni az átfogó célját:

- A) A közösségi élet infrastrukturális hátterének biztosítása
- B) A lakosság helyben tartása
- C) Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése
- D) Kulturális értékek és hagyományok megőrzése, népszerűsítése

A fentiekben megnevezett négy specifikus cél megvalósulását a következő öt beavatkozási terület támogatja:

1. Fedett közösségi terek fejlesztése és kiépítése
2. Nyitott közösségi terek kialakítása
3. Hagományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására programok, foglalkozások szervezése
4. Hagományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására alkalmas helyszín létrehozása
5. Közösségi összetartozás erősítése

A stratégia össze kívánja kovácsolni a város közösségét, a különböző korosztályokat, biztosítani kívánja az eltérő érdeklődésű emberek egymásra találását, meg szeretné teremteni a társadalmi szolidaritást és megerősíteni a helyi identitást.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1.1. Tervezési folyamat átláthatósága és nyitottsága

Karcag Városi Önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében közzétett TOP-7.1.1-16 kódszámú, „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című pályázati felhívás megjelenését követően felvette a kapcsolatot a helyi szervezetekkel a helyi közösség megalakítása érdekében. A minél szélesebb körben való tájékoztatás eléréséhez Karcag város honlapján belül aloldal (www.karcag.hu/hacs) került kialakításra a helyi közösséggel kapcsolatosan, ahol a közösség szervezésére vonatkozó információk, tájékoztató anyagok, meghívók, kérdőívek és projektgyűjtő adatlapok bárki számára elérhetőek. Ezzel is alátámasztva a folyamatos tájékoztatást az érintett célcsoportok számára. Továbbá az www.infokarcag.hu webes felületen megosztásra kerültek a helyi közösség megalakulásával és munkájával kapcsolatos információk. Gondolva a nehezebben megszólítható, hátrányosabb helyzetű csoportok tájékoztatására a minden háztartásba ingyenesen eljutó helyi Karcagi Hírmondó hetilapban közzétételre került a nyilvános lakossági fórum meghívója, a helyi közösség elérhetőségeinek megadásával.

A karcagi Városháza dísztermében 2016. június 13-án megtartott HACS fórumon a megjelentek tájékoztatást kaptak a pályázati lehetőségről. Az érdeklődőknek a fórum végén lehetőségük volt kérdések feltevésére, vélemények és észrevételek hozzáfűzésére, illetve megvitatásra kerültek a lehetséges fejlesztési irányok. A fórumon elhangzottak teljes terjedelmükben, többszöri alkalommal közzétételre kerültek a Karcag TV adásában, ezáltal akiknek nem volt lehetőségük személyesen részt venni a fórumon, azok is értesülhettek a közösség szerveződéséről. A helyi hetilapban beszámoló is megjelent a fórumon elhangzottakról.

A rendelkezésre álló információs csatornákon keresztül történő tájékoztatás bárki számára lehetővé tette a csatlakozási lehetőséget a helyi közösséghez. A tervezési folyamat során az információáramlás megkönnyítése érdekében külön e-mail cím került létrehozásra (hk.karcag@gmail.com).

1.2. A közösség bevonás érdekében végzett tevékenységek bemutatása

A közösségi tervezéshez alkalmazott aktív és passzív módszerek igénybevételével a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra, valamint a helyi lakosság bevonásával a stratégia elkészítése során az alábbi tevékenységek valósultak meg:

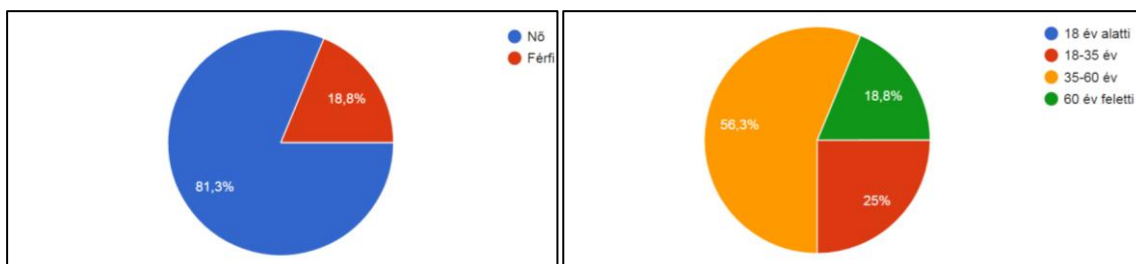
1. A tervezési munkák megkezdése előtt az önkormányzat adatbázisára támaszkodva felmérésre került a tervezési folyamatba bevonható szereplők száma, és elkészült a saját adatbázis, mely folyamatosan bővült a résztvevők javaslatai alapján.

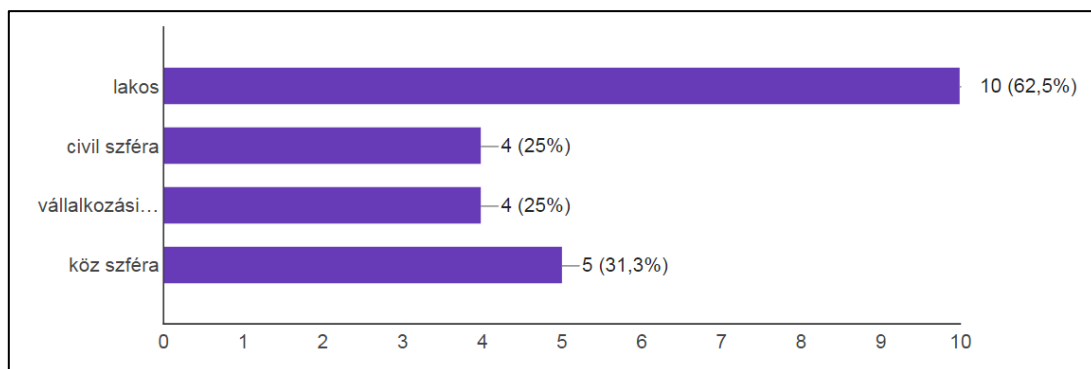
2. A széles körű tájékoztatás érdekében a Karcag Városi Önkormányzat honlapján létrehozásra került egy oldal, melyen valamennyi a programhoz kapcsolódó információ (meghívók, dokumentumok, kérdőívek, elkészült HKFS tervezet stb.) közzétételre került.
3. Meghatározásra kerültek a tematikus tervezési feladatok ellátásáért felelős munkacsoportok, valamint a koordináló csoport összetétele. A munkacsoportok munkájába az érintett szektor olyan szakemberei vettek részt, akik a közösség-szervezés és kulturális tevékenységek szervezésében szakmai jártasággal rendelkeznek. A műhelymunkák során biztosított volt, hogy minden résztvevő aktívan és egyenlő mértékben vegyen részt a közös gondolkodásban, valamint az elért eredmény dokumentálhatósága. A stratégia tervezésének szakmai bázisát nyújtó munkacsoportok a támogatási kérelem elbírálásáig végzik tevékenységüket.
4. Internetes kérdőív keretében felmérés készült a lehetséges kulcsprojekt helyszínének és programjainak meghatározására, valamint az egyéb projektjavaslatok beküldésére. A beérkezett javaslatok kiértékelésre és beépítésre kerültek a stratégiába.
5. Lebonyolításra kerültek a személyes konzultációk, fókuszcsoportos interjúk a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra képviselőivel, valamint folyamatos műhelymunkák folytak a helyzetértékelés és fejlesztési lehetőségek feltárására, a jövőkép és a tervezett eredmények meghatározására.
6. Nyilvános tájékoztató fórum a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra szereplőinek a tervezett projektről, ahol lehetőséget kaptak a résztvevők, hogy kérdéseikre közvetlenül is választ kapjanak, valamint javaslataikkal segítsék a közösségi tervezés folyamatát. Mindezek által erősödött a tervezett helyi fejlesztési stratégia társadalmi elfogadottsága.

A közösség szervezése során fontos, hogy a megszólított érintettek ne csak adatszolgáltatóként, hanem cselekvő partnerként vegyenek részt a folyamatban, ennek érdekében a város kulturális és civil életének meghatározó szereplőinek bevonására több módszer is alkalmazásra került a tervezés folyamán. A kitöltött kérdőíveket és projektgyűjtő adatlapokat a Polgármesteri Hivatal előcsarnokában elhelyezett gyűjtő dobozokban, valamint elektronikus formában és postai úton is eljuttathatták a város lakói, a köz-, civil és vállalkozói szféra szereplői.

Az intézményekkel és a civil szervezetekkel, két alkalommal történt műhelymunka. Az egyeztetések célja a dokumentumértékelésekből és személyes konzultációkból eredő tapasztalatok alapján összeállított SWOT elemzés előkészítése és értékelése volt, valamint a fejlesztési szükségletek és projektötletek alapján meghatározásra kerültek a kialakítandó stratégia főbb irányvonalai.

Az internetes felületen megközelítőleg 20 kérdőívet töltöttek ki a lakossági és helyi szereplők. Az első kérdéscsoport a SWOT elemzés összeállításához szükséges közösségi véleményeket tartalmazta. A második kérdéscsoport a város rövid és hosszú távú fejlődésével kapcsolatos elvárásokra irányult, míg a harmadik csoport a hátrányos helyzetben lévők helyzetbe hozására, egyenlő esélyeik megteremtésére vonatkozóan várt javaslatokat a válaszadóktól. A felmérésben résztvevőkre vonatkozó adatokat az alábbi ábrák szemléltetik:

Forrás: saját szerkesztés

Ezenkívül 61 db kitöltött projektgyűjtő adatlap került vissza a stratégia tervezésével és összeállításával foglalkozó csoporthoz, melyekben a felhívások alapját képező műveletekre érkeztek javaslatok.

A tervezési munka során folyamatosan arra törekedtünk, hogy a készülő stratégia a helyi közösség szereplőinek valós igényein alapuljon, annak megerősödését szolgálja. A helyi akciócsoport mindvégig kiemelt figyelmet fordított az ágazatköziség elvének betartására.

1.3. Tervezésbe bevont szereplők

Karcag Városi Önkormányzat, mint a megalakult Karcag Városért Helyi Közösség vezetője külső szervezetet bízott meg a stratégia elkészítése során felmerülő feladatok elvégzésére, a stratégia megírására. A Karcagi Polgármesteri Hivatal beruházási csoportja a koordináló csoport szerepét tölti be a tervezés folyamatában. Az munkában aktívan közreműködő Karcag Városért Helyi Közösség tagjai, a városi intézmények képviselői, a munkacsoportok olyan közösségi és kulturális területen jártas szakemberekből állnak, akik szakértelmük és gyakorlati tapasztalataik alapján jártasak a stratégiai gondolkodásban. A lakosság bevonása is megtörtént a készülő stratégia elkészítése során az előző pontokban ismertetett csatornákon keresztül.

A tervezési munkacsoport fő feladata a tervezés folyamatának meghatározása, az alkalmazandó munkamódszerek meghatározása, a megfogalmazott javaslatok összegezése és rendszerezése volt.

A tervezői munkacsoport a tervezési időszakban a támogatási kérelem benyújtásig 3 ülést tartott:

- 2016. június 14-én, ahol kijelölte a feladatokat, és tervezési szempontokat fogalmazott meg,
- 2016. június 23-án, ahol egyeztette a helyzetértékelést, a SWOT analízist és a HKFS célrendszerét,
- 2016. szeptember 29-én, ahol egyeztette a HKFS tervezetet, és javasolta elfogadásra a HACS felé.

A személyes jelenléttel, az elektronikus adatgyűjtéssel széles körben kerültek bevonásra a város, és egyben az akcióterületen élő valamennyi érintett kiemelt célcsoport, mind a fiatalok, mind az idősek, a nők, a hátrányos helyzetűek és a fogyatékkal élők.

1.4. A közösségi részvétel eredményei

A közösségi bevonás eredményei a társadalmi konzultációra rendelkezésre álló idő rövidege ellenére is jelentősnek mondhatók. A város meghatározó kulturális intézményei egyértelműen a stratégia mögött állnak, és nyitottak az egymással, illetve a civil társadalom szereplőivel való együttműködésre. A közösségi bevonás eredményei a vállalkozói szféra esetében szerényebbek, és bár a városi események hagyományosan jelentős szponzori támogatást élveznek, e szféra szélesebb körű bevonása a stratégia megvalósítása során mindvégig kiemelt cél marad.

A tervezési folyamatban való széles körű részvétel eredményeként olyan stratégia jöhetett létre, mely a helyi szereplők igényeire és szükségleteire alapozva biztosítja a megvalósításban való aktív közreműködést.

1.5. A közösség részvételét alátámasztó események

Esemény megnevezése	Esemény helyszíne, időpontja	Részvevők száma	Eredmény
Lakossági Fórum	Városháza díszterme (5300 Karcag, Kossuth tér 1.) 2016. június 13.	34 fő	Tájékoztatás a CLLD rendszeréről, a csatlakozási lehetőségekről, fejlesztési szükségletek és projektjavaslatok ismertetése. Lehetőség a kérdések feltevésére.
Műhelymunka	Karcagi Polgármesteri Hivatal, Erkélyterem 2016. június 14.	5 fő	helyzetértékelés, SWOT előkészítése, lehetséges kulcsprojekt és fejlesztési célok meghatározása
Műhelymunka	Karcagi Polgármesteri Hivatal, Erkélyterem 2016. június 23.	6 fő	helyzetértékelés, SWOT felállítása, lehetséges projektjavaslatok és fejlesztési célkitűzések meghatározása
Nyilvános HACS ülés	Városháza 2. tárgyaló (5300 Karcag, Kossuth tér 1.) 2016. szeptember 30.	23 fő	tájékoztatás a HKFS tervezetről, valamint annak véleményezése
Nyilvános HACS ülés	Városháza 2. tárgyaló (5300 Karcag, Kossuth tér 1.) 2016. október 3.	23 fő	az elkészült HKFS elfogadása

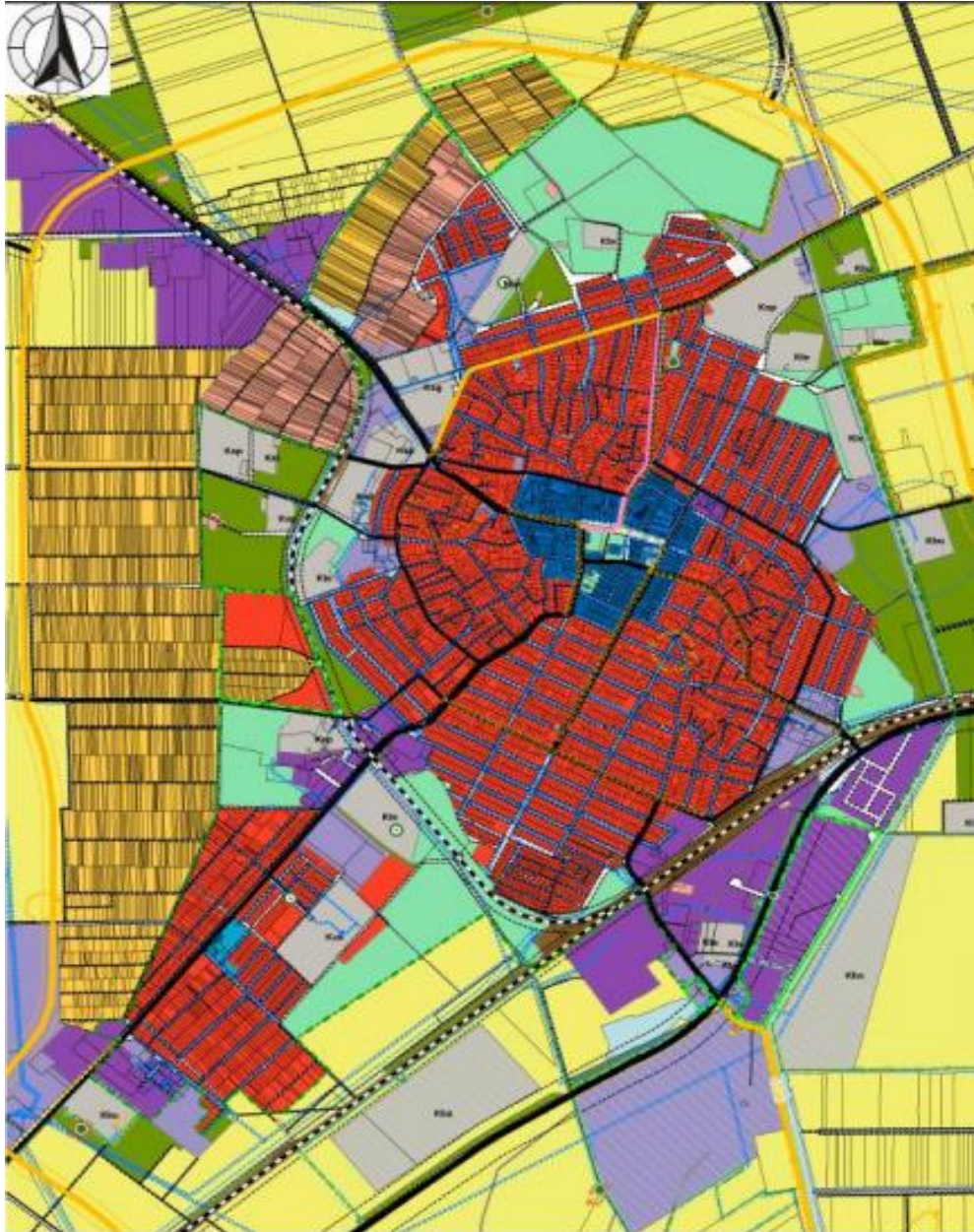
A tervezési időszakban a Polgármesteri Hivatal munkatársainak közreműködésével létrehozott koordináló csoport tagjai nyújtottak információt, valamint fogadták a helyi szereplők javaslatait, észrevételeit. Elérhetőségük megjelent a kialakított honlapon.

A személyes konzultációk, a fókuszcsoportos interjúk, az internetes és egyéb adatgyűjtés (kérdőív, projektgyűjtő adatlap) és a műhelymunkák során nyert információk beépítésre kerültek a helyzetértékelésbe, a SWOT elemzésbe és a kialakításra kerülő helyi felhívásokba.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

2.1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők

A Karcag Városért Helyi Közösség Fejlesztési stratégiájának akcióterületét a Karcag Város teljes belterülete alkotja. A Központi Statisztikai Hivatal 2016. évi helységnévtára alapján Karcag területe 36.863 hektár. Az akcióterület lakosságát 19.503 fő alkotja. A belterületi lehatárolás földrajzi szempontból összefüggő akcióterületi egységet hoz létre.

Forrás: Településszerkezeti Terv

2.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek

A Karcag Városért Helyi Közösség 2016. május 24-én alakult meg. A közösség tagjai az elmúlt években számos projekt megvalósításában vettek részt. A Karcag Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának kidolgozása során közösen gondolkodtak az érintettek, kialakítva a város jövőképét.

A megvalósult „Nagykunság főtere – Karcag városközpont funkcióbővítő fejlesztése” elnevezésű ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0021 azonosító számú projekt keretében kötelezően megvalósítandó soft elemek a helyi kulturális, sport és civil szervezetek összefogásával került kivitelezésre.

A közösség tagjai továbbá a városban megrendezésre kerülő rendezvényeknek rendszeres résztvevői, aktívan közreműködnek ezen események megvalósításában.

2.3. Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása

A TOP-7.1.1-16 pályázati felhívás alapján 18 000 – 60 000 fős akcióterületre igényelhető támogatás. A Karcag Városért Helyi Közösség akcióterülete közepes méretűnek tekinthető, biztosítva ezzel, mint a részvétel, mint az átláthatóság elvének optimális kereteit.

A HKFS megvalósításáért felelős konzorcium tagsága és azok együttműködési, partneri kapcsolatai lehetővé teszik a helyi, személyes interakciókat, az összetartozás és a közös térségi identitás érvényesülését, ami nélkülözhetetlen az alulról építkező fejlesztés megvalósításában. A széles körű társadalmi részvétel biztosítja a rendelkezésre álló források leghatékonyabb és szakmailag legmegfelelőbb felhasználását.

2.4. Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

Az akcióterületen élők száma 19.503 fő. Ez egy relatív alacsony népességi arány, ahol a folyamatos személyes kapcsolattartás fenntartható a stratégia sikeres megvalósítása érdekében. A konzorcium tagjai több területet lefedve a város adottságaiból fakadóan jelenleg is rendelkeznek azokkal az információs csatornákkal, melyek használatával lehetőség nyílik HKFS megvalósítását érintő vélemények, javaslatok összegyűjtésére. A konzorcium tevékenysége teljesen nyitott, ezt szolgálja a minden információigényt kielégítő saját weboldal és a különböző helyben szokásos módon megjelenő helyi nyomtatott és elektronikus média igénybevétele.

A konzorcium sikeres pályázat esetén fórumokkal, konzultációs lehetőségek biztosításával workshopokkal, webes felületek által biztosított előnyöket kihasználva fogja a stratégiát megvalósítani.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1. Helyzetfeltárás

A helyzetértékelés során Karcag Város stratégiai dokumentumait, többek között a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó vizsgálata, a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, a KSH népszámlálási adatbázisát, a TEIR központi adatbázisát és a tervezési folyamatban megfogalmazott személyes információkat használtuk fel.

A helyzetfeltárás során azokat az adottságokat, folyamatokat, akadályokat és potenciális lehetőségeket tártuk fel, amelyek közvetlenül hatással lehetnek a helyi közösség fejlődésére.

3.1.1. Térszerkezet specifikumai

Karcag az Észak-alföldi régióban, azon belül Jász-Nagykun-Szolnok megyében található. A megye negyedik legnépesebb városa, Szolnok, Jászberény és a csak pár száz lakossal többel rendelkező

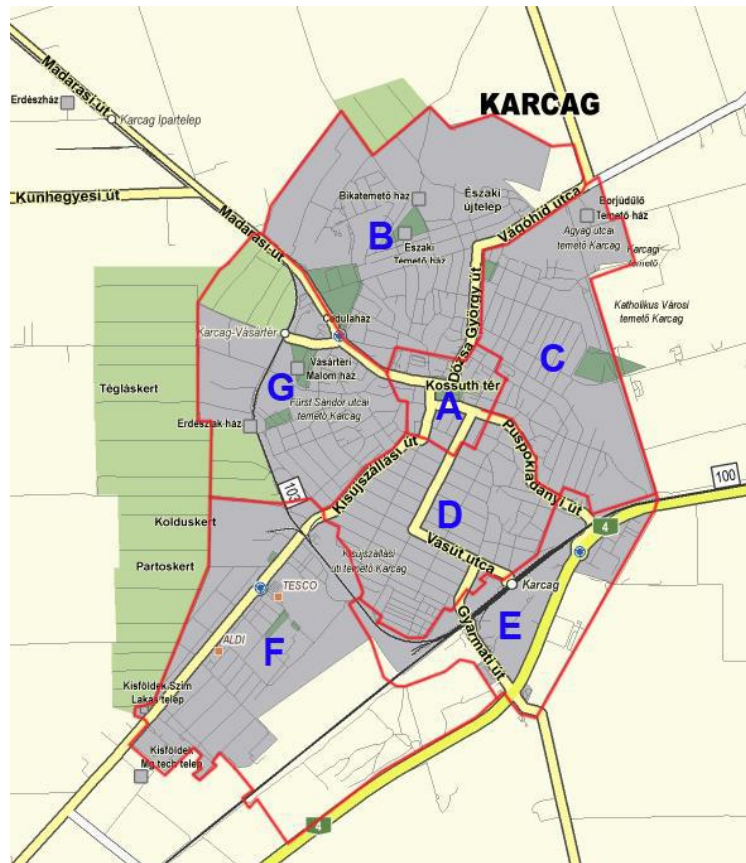
Törökszentmiklós után. A megye keleti részén (közigazgatásilag szomszédos Hajdú-Bihar megyével, három megye határán), Szolnok és Debrecen között félúton, tőlük mintegy 60 km fekszik. A település vasúton a Budapest-Szolnok-Debrecen fővonalon, közúton pedig a 4. sz. főúton érhető el. A Nagykunság fővárosa és egyben kapuja is. Jellemzően síkvidéki, alföldi nagyterületű település, mezőváros. A város közigazgatási területének alig több mint 4%-a belterület, amely nagyrészt beépített, ezért Karcag népsűrűsége igen alacsony (55,68 fő/km²).

Forrás: TeIR – Helyzet-Tér-Kép

A városnak 2015-ben speciális, regionális fontosságú szerepe az elektronikus és műanyag hulladékok feldolgozására, újrahasznosításra alapozott zöldipara tekinthető. A város megyei jelentőségét pedig az mutatja, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési koncepciója a települést a tiszántúli mezővárosok, Nagykunság – Tisza-tó térség kiemelt tagjaként definiálja, nevesíti. Megyei szerepkörét a város kórháza, középiskolái (Szentannai Sámuel Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium és a Varró István Szakiskola, Szakközépiskola) adják. A település meghatározó része lakóterület, amely jellemzően kertvárosias, a peremterületeken telkes, családi házas beépítésű, falusias jellegű, de többemeletes lakóépületek is vannak elsősorban a városközpontban, illetve a kórház melletti lakótelepen. A városban az alábbi, területileg összetartozó, komplex települési jegyeket magán hordozó közös élettér jellegű városrészek kerültek kijelölésre:

- „A” - Városközpont (2374 fő)
- „B” – Északi városrész: Fanzug, Nagyvénekert, Északi újtelep (4618 fő)
- „C” – Keleti városrész un. Katolikus város (3057 fő)
- „D” – Déli városrész: Rétoldal, Déli külváros (5523 fő)
- „E” – Déli lpartelep (44 fő)
- „F” – Kisföldek és Kertváros, azaz Kiskulcsos (2144 fő)
- „G” – Nyugati városrész: Pernyész-zug, Kisvénekert, Erzsébet-liget (2350 fő)
- „Külső városrész” külterület

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

A város térszerkezet miatt a közösségi élet jelenleg a városközpontra, illetve az itt található intézményekre koncentrálódik. E helyszínek korlátozott számú látogató befogadására alkalmasak, ezért olyan közösségközpontú területekre – rendezvényhelyszínekre, multifunkcionális sport-szabadidős-rekreációs-kereskedelmi, komplex térhasználatot lehetővé tevő egységekre – van szükség, amelyek teret engednek az izolált, közösségi életből kimaradó csoportoknak, és sokszínű, befogadó közösségeket képesek teremteni a különböző közösségek összefogásával.

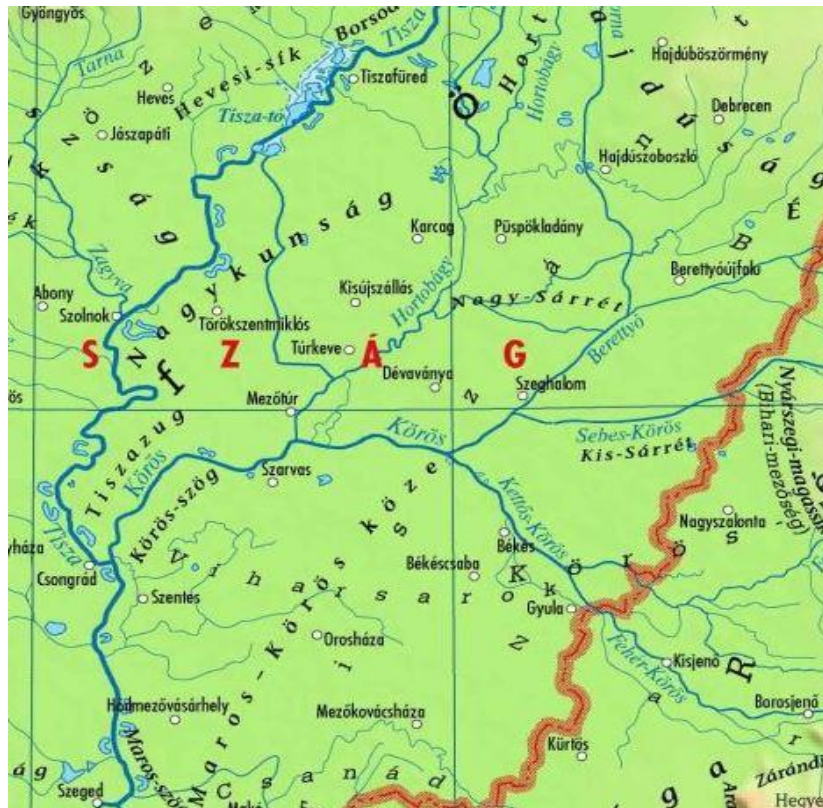
A Karcagi járás öt településéből áll, három (Karcag, Kisújszállás, Kenderes) városi jogállású, Kunmadaras nagyközség, míg Berekfürdő község. Karcag, a róla elnevezett járás egyedüli, és funkcionálisan teljes értékű központja. Karcagon érhetők el a járás települései számára releváns járási hivatalok, továbbá az egészségügyi (kórház), közoktatási, kulturális szolgáltatások. A járási településeken élők, illetve a vállalkozások Karcagon megfelelő színvonalon elérik mindazon lakossági és üzleti szolgáltatásokat, amelyek a mindennapi élethez és működéshez szükségesek.

3.1.2. Környezeti adottságok

Karcag természeti értékekben gazdag, a Hortobágyi Nemzeti Park déli kapuja. Karcag város a Közép-Tisza-vidék középtáján, azon belül is a Szolnok-Túri-Sík kistáján helyezkedik el. A kistáj Jász-Nagykun-Szolnok megyében helyezkedik el. Területe 1704 km² (a középtáj 23,3%-a, a nagytáj 3,3%-a).

Karcag a Nagykunság központja. A település az Alföld egyik legforgalmasabb útvonala, a 4. számú főközlekedési út mellett fekszik. Ugyancsak a településen megy keresztül a Budapest-Záhony

vasútvonal. A megye legkeletibb települése, keleten a Hajdú-Bihar megyei nagyobb várossal, Püspökladánnyal határos.

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

Karcag térségében kedvező a termákvíz beszerzési lehetőség. A termákvíz kommunális célra, fürdő ellátásra kerül hasznosításra. 3 db hévízkút található a városban. A déli részen 604 m mélységű kút jelenleg lezárt, nem hasznosított. A város északi részén 600 m-es Nagyvénkerti és a fürdő melletti 1446 m-es kút, mindkettő vizét a strand hasznosítja. A víz hőmérséklete 78°C. A fürdő mellett található hévízkút kitermelése során keletkező kísérőgázok hasznosítására az önkormányzat kiserőmű létrehozását tervezi. A megvalósítás érdekében folyamatosan keresi a támogatási lehetőségeket.

Karcag településhálózaton belüli helyzete igen jó. A település közigazgatási szempontból belterületre és külterületre tagolódik. A külterületek elsősorban a mezőgazdasági termelés, az állattartás és a biogazdálkodás területei. A hatályos Településszerkezeti Terv ábrázolja a belterület bővítésre szánt területeit, mely északon mezőgazdasági kertés és falusias lakó, délen ipari, nyugaton mezőgazdasági kertés és kertvárosias lakóterület felhasználás.

Karcag idegenforgalmi vonzerejét elsősorban a településközpont jellegzetes és hangulatos mezővárosi megjelenése, valamint a minősített gyógyvízzel rendelkező városi Akácliget Gyógy- és Strandfürdő szolgáltatásai nyújtják. A település bel- és külterületén számos országos és helyi védelem alatt álló épület található. Ilyenek – a teljesség igény nélkül – a református iskola, a Morgó csárda, a Kántor Sándor Fazekasház, a Györfly István Nagykun Múzeum, a református templom, a zsinagóga, a szélmalom, a Zádor-híd, valamint több lakóépület és oktatási intézmény épülete.

A város területére veszélyt jelentő környezeti problémák általában jellemeznék más, hasonló adottságokkal rendelkező települést. A medence-jellegű területen fekvő város legjelentősebb környezeti veszélyforrása a talajvíz. A településen végzett mezőgazdasági tevékenységek is környezeti konfliktusokat eredményeznek: egyrészt az állattenyésztésben a nem megfelelő szerves trágya-kezelés kellemetlen szagokat eredményez, másrészt a mezőgazdasági gépjárművek a település területének jelentős részén portterhelést okoznak. Az állattenyésztés emellett komoly ammónia-szennyező forrás. A közigazgatási terület egészére jellemző, általános tájhasználati konfliktusként lehet említeni a vasútvonalra, valamint a jelentékenyebb gépkocsi forgalmat bonyolító útvonalakra szerveződő, többnyire a belterület szegélyén elhelyezkedő mezőgazdasági és ipari telepek, üzemek vizuális problematikáját.

Elsősorban a külterületeket érintő probléma az illegális hulladéklerakások kérdésköre, melyek felszámolását nem csak vizuális, hanem közjóléti szempontból is kiemelt jelentőséggel kell kezelni.

3.1.3. Kulturális erőforrások, közösségi élet

Karcag neve eredetileg egy török eredetű, valószínűleg kun személynév. Qarsaq – szó a pusztai róka megnevezése, mely Ázsiában ismert állat. A szó itteni első előfordulása: egy kun nemzetségtől birtokának megjelölésére szolgált, aki az 1330-as években élt. Az Árpád-korban valószínűleg magyar falvak voltak ezen a tájon, melyek aztán a tatárjárás idején vagy elnéptelenedtek, vagy lakói lassan összeolvadtak a vidéket megszálló kun népelemekkel. Mindenesetre az állandó letelepedésre kényszerített kunok a mai Karcag határában elfoglalták Bócsát, Magyarszállást, létrehozták Asszonyzállást, Ködszállást, Orgondaszentmiklóst, Karcagújszállást. A település Karcagújszállás néven először 1506-ban szerepel, amely név második eleme már arra utal, hogy újból lakják a települést (míg az első telephely valószínűleg a 4. számú főút melletti Karcag-telki temető helyén lehetett, e második már a jelenlegi belterületen). A településnév második tagja a XIX. század utolsó harmadában kopik le és napjainkra marad a mai fonetikus írásmóddal: Karcag.

A város történelme során a szülőföldjükhöz ragaszkodó kunok többször kényszerültek menekülésre, védekezésre. A település határában lévő laponyagok, halmok arra is alkalmasak voltak, hogy az ellenség elől oda meneküljenek a lakosok. Az ismeretlen számára a nádas-sásos, ingoványos tájon nehezen lehetett megtalálni e rejtekhelyekre a bejáratot. Tulajdonképpen a népnek ez a védekezési módja a tatárok, törökök ellen is bevált. Az utolsó törökdúlás 1697-ben érte a karcagiakat. A XVIII. század első fele újabb erőfeszítésekre kényszerítette a szülőföldjükre visszatérő lakosokat. A Habsburg államhatalom ugyanis nem ismerte el a kunok korábbi kiváltságait (közte önállóságát), és 1702-ben eladta a területet a Német Lovagrendnek 500 ezer rénes forintért. Az új földesúr a középkori falvak helyén csak Karcagújszállást találta, amelynek lakosait adózó jobbágyokká süllyesztette. Ez a sérelém Rákóczi zászlaja alá vitte a kunságiakat. Az újabb háborúskodás további vérvesztésekkel járt, sőt a fejedelem 1705-ben kénytelen volt kiűrtetni a települést, és lakosait áttelepíttetni rakamazi birtokára. A felkelés leverése után a szülőföldjükhöz ragaszkodó karcagiak harmadszor is „megülték” a várost és újra szervezték a közösség életét. A lakosok száma az ezt követő években nemcsak a természetes szaporodás, hanem a betelepülés folytán is egyre növekszik.

A város hangulatát nagyban meghatározza történelmi értékeinek jelenléte, mint a műemlék jellegű épületei és a város központjában elhelyezkedő park, az 1901-ben épült neogótikus stílusú római katolikus templom, a XVI. században épült, de 1793-1797 között újjáépített református nagytemplom,

az 1910-1912-ben épített szecessziós stílusú városháza, a görög-keleti egyházközség 1798-ban épült temploma és az 1926-1927 között épült Kultúrpalota mind kiemelkedő értékeknek tekinthetők.

Az épített örökség mellett Karcag büszkén gondozza a településhez kötődő híres emberek örökségét is. Az utóbbi években a keletkutatás lendült fel, a turkológia neves karcagi szülötteinek (Németh Gyula, Mándoky_kongur István) nyomdokain haladva. A néprajz jeles képviselői (Györffy István, Szűcs Sándor) is példát adnak a mai nemzedék számára.

A város a népi hagyományok őrzésére is nagy figyelmet fordít. A nagykun tájháznak (XIX. századi jellegzetes, népi klasszicista házban) elsősorban a karcagi híres festett bútorokkal berendezett szobája nevezetes. A várost külföldön is ismertté Kántor Sándor fazekas, brüsszeli világkiállítás nagydíjas kerámiái tették. A mesternek társa F. Szabó Mihály és tanítványai (köztük ifj. Szabó Mihály és Sz. Nagy István), valamint Rusói István cserépkályhás, tovább öregbítették a város hírnevét. Az utóbbi évtizedekben neves fazekas központtá lett Karcag. A Kántor Sándor emlékházban a mester életművét láthatják a látogatók. Ezenkívül több fazekasműhely működik napjainkban is. A népművészet több ágát is jeles alkotók művelik. A táj jellegzetes hagyományát a kunhímzést, Csíkos Sándorné nyomdokain haladva a fiatalabb generáció is varrja. A vertcsipke-készítés hagyományát is őrzi a város. A XIX. századi faragók (épület, fejfa, kapu, kerítés) méltó utódai ma igen szép népi bútorokat, szobrokat faragnak, kapufélfákat, kerítéseket készítenek (Tóth László, Bugyik Lajos, Tyukodi László). A kovácművészségnek is van képviselője, Tóth István személyében. Az ő formakincse a nagykunsági házoromdíszek.

A település közművelődési és kulturális feladatainak java részét a Déryné Kulturális, Turisztikai, Sport Központ és Könyvtár látja el. Az intézmény a város hagyományaira, művelődési igényeire, szokásaira alapozva állítja össze szolgáltatásait. „Karcag – mint a Nagykunság Központja – körzetközponti szerepének is eleget tesz, ezáltal a nyújtott szolgáltatásokat a régió lakosai is igénybe vehetik. Alap feladata a város lakossága számára a művelődéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges feltételek folyamatos biztosítása érdekében az alább felsorolt szolgáltatásokat nyújtja és tevékenységeket végzi:

- Színházi előadások, hangversenyek, kiállítások, mozielőadások, városi ünnepek szervezése, a lakosság különböző életkorú és érdeklődési körű közösségeinek működtetése (klubok, szakkörök, egyéb közösségek).
- A gyermekek és az ifjúság részére szóló művelődési és szabadidős tevékenységek szervezése (táboroztatás, kirándulások szervezése, városi szintű gyermek és szüneti foglalkoztatás).
- A művelődési központ, mint – közéleti központ, a helyi közösségek színtere. Személyi és tárgyi feltételeit hatékonyan mozgósítja a társadalmi igényekhez, a helyi sajátosságokhoz, az élet- és munkakörülményekhez, továbbá az életkori sajátosságokhoz igazodó tevékenység megvalósításához.
- Ösztönzi és elősegíti a helyi lakosság polgári szerveződését, közösségi kezdeményezésének teret biztosít, gondoskodik a közösségi művelődés és társas élet szervezett alkalmainak keretéről. Számptalan alapítvány, egyesület kap helyet az intézmény falain belül.
- Széles körben lehetővé teszi a kulturális élettel, valamint a helyi társadalmi és politikai élettel kapcsolatos információk megszervezését. Terjeszti a tudományok eredményeit, konkrétan is bemutatja a kutatásokat, gyűjtéseket és feldolgozásokat, segíti a legkorszerűbb technikák alkalmazását.
- Igény szerint közreműködik az állami, nemzeti és egyéb városi rendezvények és feladatok szervezésében és lebonyolításában.

- Közreműködik a korszerű környezet és természetvédelmi szemlélet kialakításában, fejlesztésében.
- Szellemi terméket állít elő, ad ki és terjeszt: évente megjelenteti a Karcagi Kalendáriumot, 2001-ben CD-t adott ki a 90 éves Városi Vegyeskar jubileuma alkalmából.

A városban több száz helyi polgár kikapcsolódását biztosítja környező tavakon folyó horgászás, civil szervezet is képviseli érdekeiket.

A településen magas a civil szerveződési kedv, jelentős számú 108 bejegyzett civil szervezet működik, elsősorban a kultúra, az egészségügy, a közművelődés, az oktatás és a sport területén. A civil szervezetek tevékenysége gyakorlatilag lefedi az esélyegyenlőséget támogató lehetséges szolgáltatások teljes körét. A hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódása, a hagyományőrzés, a lakosság egészségi állapotának fejlesztése, illetve az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend és közbiztonság) területén is tevékenykedik civil szervezet. A helyi lakosság általában nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. A civil szervezetek és a helyi önkormányzat viszonya jó, a szervezetek segítik az önkormányzat értékmegeővő, közösségépítő tevékenységét. A civilek függetlenségét a város elismeri és tiszteletben tartja. Az önkormányzat évente lehetőséget biztosít arra, hogy a szervezetek pályázati úton anyagi támogatáshoz juthassanak. A jövőben fontos feladat a civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködések további erősítése, a civil szervezetek önkormányzati fejlesztésekben való részvételének ösztönzése.

Karcagon a civil szervezeteken túl az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában részt vesznek a vállalkozások és magánemberek is. A városban működő sport- és kulturális élet támogatása az önkormányzati források mellett a magántőke bevonásával is történik, nem csupán az esélyegyenlőségi célcsoportok, de a település egész lakossága számára biztosítva az egészséges életmódhoz való hozzáférést. A szolidaritás jellemzően felajánlásokban, illetve önkéntes munkában nyilvánul meg. A település közéletének színesítéséhez működésével a nemzetiségi önkormányzat is hozzájárul.

A városban folyó közösségi élethez számos hagyományőrző program, fesztivál, vásár és szabadtéri rendezvény járul hozzá, mint Kováts Mihály Emlénapok, a híres Karcagi Birkafőző Fesztivál, a Szent István napi kulturális programok, a Lovasnap, az országos hírű sportversenyek, motoros találkozók és háromévenként a Kunok Világtalálkozója. A megrendezésre kerülő programok aktív szereplői a helyi néptáncsoportok, nótanékesek, valamint a zene- és énekkarok.

A város jó együttműködésekkel ápol testvérvárosait. Jelenlegi testvérvárosaink Székelykeresztúr (Erdély – Románia), Ómoravica (Vajdaság – Jugoszlávia), Mérke (Dzsambul – járás, Kazakisztán), Szepsi (Felvidék-Szlovákia), a franciaországi Longueau és a németországi Schwarzhöhe. A települések közötti kapcsolat a kultúra területén a legeredményesebb. Az együttműködést a későbbiek során az idegenforgalom és a gazdaság kölcsönös előnyökre épülő fejlesztésére kell irányítani. Az önkormányzat ez irányú terveinek megvalósítása érdekében 1996-tól „Nemzetközi kapcsolatok” címmel elkülönített pénzalapot hozott létre. E forrást egészítették ki a „Karcag testvérvárosaiért” Közalapítvány számlájára befolyó adományok bevételei és a pályázatokból elnyert támogatások is. A városban működő egyházak, vállalkozók, egyesületek, alapítványok, intézmények támogatása is jelentős a testvérvárosokkal folytatott együttműködésben.

Örvendetes, hogy a hivatalos kapcsolatok mellett a magánszemélyek és a családok között is baráti szálak szövődtek. Az önkormányzat tudatos koordináló tevékenysége mellett ez is garanciája lehet a folyamatos és kiegyensúlyozott együttműködésnek, a kapcsolatok kiszélesítésének.

Összességében elmondható, hogy a város lakói őrzik és ápolják hagyományait, és büszkék múltjukra és jelenükre. A szikes földön mindig meg kellett küzdeni mindenért, az itt élők megbecsülik nehezen megteremtett értékeiket, autonómiájukat, és mindig ragaszkodnak gyökereikhez. Karcag lakói, az egykori kiváltságosokra jellemző öntudattal vallják ma is, hogy mindig kellene a jó célok, a célok eléréseért dolgozni tudó, korrekt, szorgalmas emberek, az összefogni tudó családok, a kis és nagy közösségek. A lakossági, közösségi összetartozás, a helyi identitástudat erősítése, valamint az itt élők helyben tartása a sokszínű, változatos és tartalmas közösségi programok által valósulhat meg, melyhez olyan épületek, terek kialakítása szükséges, ahol a közösség minden tagja megtalálja a tartalmas kikapcsolódási lehetőséget.

3.1.4. Humán közszolgáltatások

A település területén a helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezését az önkormányzat biztosítja. A fizikai környezettel kapcsolatos feladatok mellett az önkormányzat felügyelete alá tartoznak a gyermekjóléti, szociális, egészségügyi, óvodai, közművelődési, sport, valamint egyéb szabadidős tevékenységek a városban. Az önkormányzat az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel is. A szolgáltatási biztonság megteremtése mellett a város állandó célja – az érintett szolgáltatások megfizethetőségét szem előtt tartva – az ellátás minőségének további javítása. Alapvető cél a lakossági elégedettség, a jó közérzet elérése és fenntartása.

Karcagon az óvodai feladatellátás egy önkormányzati fenntartású intézményben történik. A feladat ellátási helyek száma 9, melyek ezek területi elhelyezkedése a városon belül egyenletes. A városban összes óvodai férőhely száma 715 fő, a városi szintű kihasználtság 83,16%-os. A városban nincs családi napközi. Az önkormányzat által fenntartott óvodák és a bölcsődék többsége korszerű, szakmai felszereltségük megfelelő, melyet az fenntartó által biztosított forrás mellett a korábban elnyert és felhasználásra került uniós és hazai források is biztosítottak.

Az általános iskolai oktatás a 12 iskolában történik. A városban az egyházak aktív köznevelési szerepvállalásának eredményeként három egyházi fenntartású általános iskola és egy gimnázium is biztosítja a gyermekek megfelelő nevelését, oktatását. Ezen kívül a Földművelésügyi Minisztérium fenntartásában lévő, az elmúlt időszakban új épülettel bővült, Szentannai Sámuel Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium gimnáziumi, szakgimnáziumi (mezőgazdasági gépész, környezetvédelem-vízgazdálkodás, élelmiszeripar, rendészeti), valamint szakközépiskolai képzések biztosításával szintén nagy szerepet vállal a város középiskolásainak oktatásában. A Karcagi Szakképzési Centrum Varró István Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma nappali és esti képzés keretében biztosítja a szakmatanulási lehetőséget. Az intézmények kihasználtsága sehol sem éri el 90%-ot, de jellemzően 80% fölötti, kivéve egy iskolát, ahol csupán 40%-os kihasználtság. A tanulói létszámok összességében csökkennek, de intézményenként eltérőek a változások. A képzések

struktúrája illeszkedik a helyi gazdaság, közszolgáltatás igényeihez. Az intézmények kapcsolatot ápolnak a gazdasági szereplőkkel, szakmai gyakorlat és bemutatkozó látogatás, vendégórák révén.

Karcag lakosainak egészségügyi alapellátását, a regionális szerepet is vállaló Kátai Gábor Kórház, a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás által működtetett felnőtt és gyermek háziorvosi rendelők, valamint az Országos Mentőszolgálat országos projektjében felújított Karcagi Mentőállomás biztosítja. A felsorolt intézmények teljes körű szolgáltatások nyújtásával teszik lehetővé a város és a régió lakosságának egészségügyi ellátását.

A településen a szociális ellátás a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás három intézményen keresztül biztosítja, melyek az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

Intézmény neve	Nyújtott szolgáltatás
KTKT Szociális Szolgáltató Központ	<ul style="list-style-type: none"> - étkeztetés, - házi segítségnyújtás, - családsegítés, - gyermekjóléti szolgálat, - idősek klubja, - értelmi fogyatékosok napközi otthona
KTKT Idősek Otthona és Háziorvosi Intézmény	<p>Az intézet a két telephelyén teljes körű ellátást biztosít lakói számára, mely magába foglalja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fizikai (lakás, fűtés, világítás) - napi háromszori, orvosi előírásra ötszöri étkeztetés - ruházat, ágynemű (szükségleteknek megfelelően) - foglalkoztatás (szabadidő hasznos eltöltése) - mentálhigiénés ellátás (testi-lelki egyensúly biztosítása)
KTKT Gyermek Átmeneti Otthona	<p>A gyermekek átmeneti otthonában az a 0-18 éves családban élő gyermek, illetve fiatal helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.</p>

Forrás: saját szerkesztés

3.1.5. A társadalom állapota

A város társadalmi helyzete nagymértékben meghatározza a kultúrafogyasztási közösségi igényeket. Térbeli társadalmi rétegződés, elkülönülés nem érezhető városban, kivéve a jól beazonosítható szegregátumokat. Alapvetően konfliktusmentesek a mindennapok az egyes városrészek lakói között.

Mivel a városra nem jellemző a betelepülés, így nem is alakult ki, a más településeken jól érezhető betelepülők kontra őslakos ellentét.

A társadalmi rétegződés azonban áthatja a város hétköznapi életét. Az élet- és munkalehetőségek kilátástalanságának megfogalmazása mellett, a cigány nemzetiség nagyarányú városi jelenlétével magyarázzák – a népességcsökkenésért jellemzően felelős – mind erőteljesebb elvándorlást. A társadalmi elkülönülés, a hovatartozás kimutatásának jelei tapasztalhatók különböző városi rendezvényeken, eseményeken. A jövedelmi különbségek olyan hétköznapi jelenségeken szűrhetők le, mint a kulturális programok látogatottsága. Stratégia megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a sokféle közösség együttműködési lehetőségének megteremtésére.

Karcagon mind a lakónépesség, mind az állandó népesség folyamatosan csökken a 1990-2001-2011-2013 évek viszonylatában, hasonlóan JNSZ megyei és országos adatokhoz. A város állandó népessége 2013-ban az 1990-es érték 89,6%-a, ugyanez megyénél 89,9%, országosan pedig 95,2%. Területi összehasonlításban a város népességvesztése valamelyest gyorsabb ütemű, mint a megyéé, de országénál jelentősen. A fentiekben bemutatott tendencia napjainkban is nyomon követhető.

Adattípus	1990	2001	2011	2013	Lakó- népesség 2011/2001 (%)	Lakó- népesség 2013/2011 (%)	Lakó- népesség / állandó népesség 2001, (%)	Lakó- népesség / állandó népesség 2011, (%)
Állandó népesség (város)	23200	22841	21091	20788			98,8	97,8
Lakó- népesség (város)	22841	22574	20632	20380	91,4	98,8		
Állandó népesség (megye)	437634	417008	394465	393312			99,7	98,0
Lakó- népesség (megye)	425583	415917	386594	383489	92,9	99,2		
Állandó népesség (ország)	10381959	10078138	9773777	10051837			101,2	101,7
Lakó- népesség (ország)	10374823	10198315	9937627	9877365	97,4	99,4		

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

Népességcsökkenés mögött kettős hatás áll. Egyrészt a természetes szaporodás évek óta negatív és 2001 óta egyre nagyobb mértékben, mert a születések száma sokkal gyorsabban csökken, mint a halálozásoké. Másrészt a vándorlási különbözet is negatív, azaz 2001 óta többen hagyják el a várost, mint ahányan beköltöznek. Mivel viszont beköltözésről gyakorlatilag alig beszélhetünk, a vándorlási különbözet az elvándorlással egyenértékű. A legmegdöbbentőbb, hogy 2001 évhez képest

megsokszorozódott a népmozgalom negatív értéke, amit leginkább a 2001 után negatívba fordult vándorlási különbözet, elvándorlás okoz.

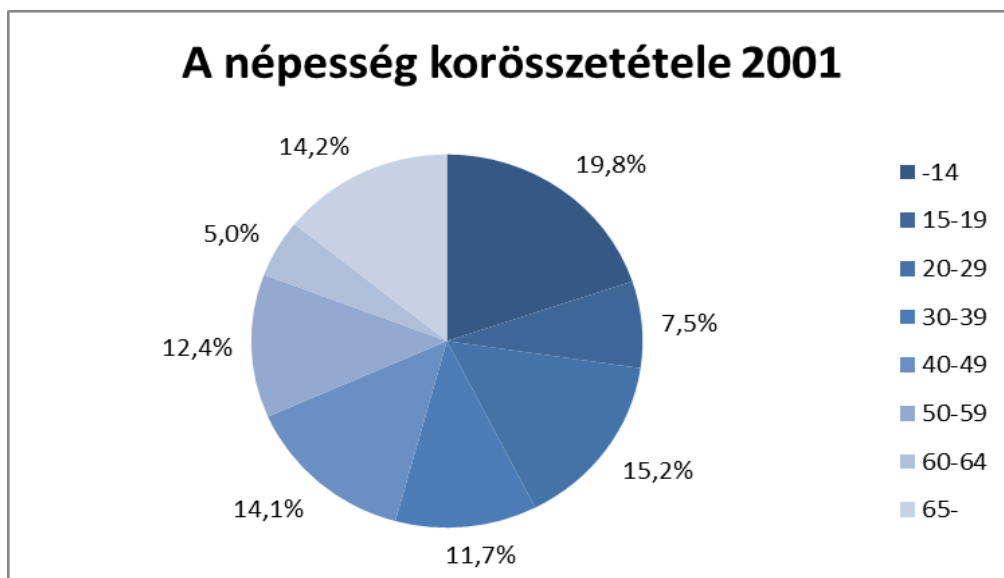
Adattípus	1990	2001	2011
Élveszülések (előző népszámlálás óta)	3427	3236	2456
Halálozások (előző népszámlálás óta)	3244	3549	3148
Természetes szaporodás (előző népszámlálás óta)	183	-313	-692
Vándorlási különbözet (előző népszámlálás óta)	-1614	46	-1250
Teljes népmozgalom (előző népszámlálás óta)	-1431	-267	-1942

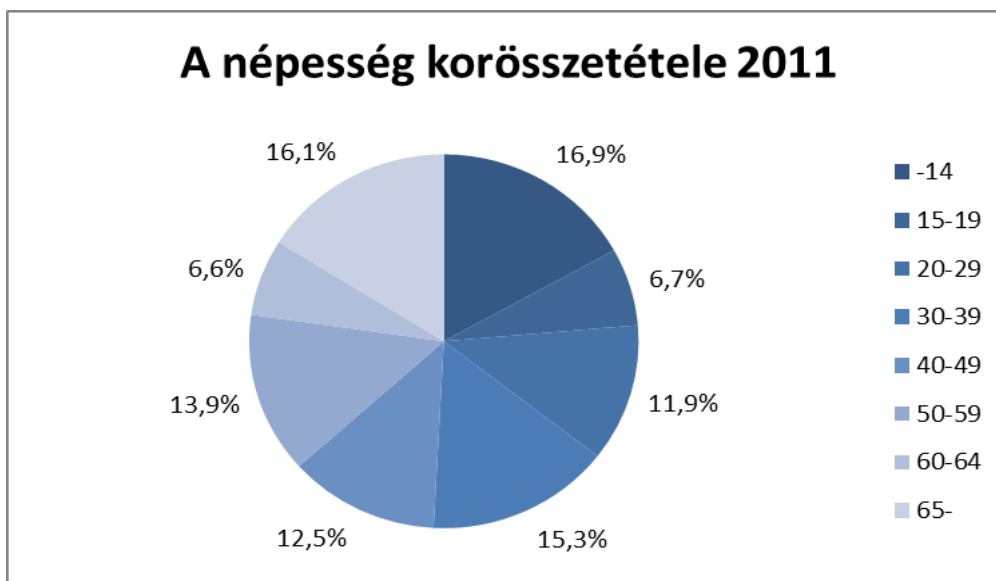
Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

Az elvándorlás mögött elsősorban a képzett fiatalok nyugatra távozása, és a fiatalok nagyvárosi felsőoktatási éveit követően vissza nem térése áll. Másik tetten érhető folyamat, hogy a családfenntartó a munkalehetőséget biztosító multikhoz jár dolgozni hazánkban heti időtartamban vagy külföldön (Ausztria, Németország) tartósan, majd az ottani albérletébe, lakásába viszi maga után a családját is. Teljes családok elköltözése azért nem jellemző, de ilyen esetben a városi lakásuk jellemző módon eladatlan marad.

Nem jellemző a városba költözés és ez a kisebbségre is igaz. Vagyis a népességarányon belüli növekedésük oka elsődlegesen a természetes szaporodás.

A népesség korösszetétele (a lenti táblázatban szereplő nyolc korcsoport szerint – az arányok változása 2001 és 2011 között).

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

Adattípus	2001	adott korcsoport részesedése 2001 (%)	2011	adott korcsoport részesedése 2011 (%)
-14	4 464	19,8%	3 493	16,9%
15-19	1 697	7,5%	1 377	6,7%
20-29	3 420	15,2%	2 456	11,9%
30-39	2 652	11,7%	3 163	15,3%
40-49	3 180	14,1%	2 570	12,5%
50-59	2 810	12,4%	2 876	13,9%
60-64	1 135	5,0%	1 370	6,6%
65-	3 216	14,2%	3 327	16,1%
Összesen:	22 574	100,0%	20 632	100,0%

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

A városban az eltartott népesség rátája (a gyermeknépesség (0–14 éves) és az idős népesség (65–X éves) összege a 15–64 éves népesség százalékában) 2001-ben 51,6%, míg 2011 ugyanez a mutató 49,4% volt. A mutató kisebb javulása mögött sajnálatosan a drasztikus gyerekszám-csökkenés áll, ami jól látható az öregedési indexen is.

A város öregedési indexe (öregedési index: az idős népesség (65–X éves) a gyermeknépesség (0–14 éves) százalékában) 2001-ben 72,0%, míg 2011-ben ugyanez a mutató 95,2% volt. A vizsgált időszakban, míg a gyerekszám 21,8%-ot csökkent, addig a 65 év fölöttiek száma több mint 3,5%-al nőtt. E két változás együttes hatása a jelentős mutatóromlás.

Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat, ezzel ellentétben a eltartott népesség aránya csökkent 2001 és 2011 között. Az öregedő népesség egyezik a megyei és országos tendenciákkal.

A népesség nemek szerinti megoszlása 2011-ben a városban: népesség 52,08 % nő, 47,92 % férfi. A nemek közötti arány 2001-hez képest nagyon minimális mértékben változott.

A városban a 2011 népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: cigány (1622 fő), lengyel (4 fő), német (48 fő), örmény (3 fő), román (20 fő), ruszin (3 fő), szerb (6 fő), szlovák (8 fő), ukrán (4 fő) – a hazai nemzetiségek együtt 1721 fő. 2001-ben 1444 karcagi lakos vallotta magát cigány nemzetiségűnek, ez akkor 6,5%-os lakosságarányos részesedést jelentett. 2001 óta a cigány nemzetiség létszámában mutatkozik érzékelhető növekedést, így a csökkenő lakosság szám mellett arányuk 7,8%-ra emelkedett. Ennek magyarázata részben, hogy Karcagon már az 1700-as évek közepétől élnek cigányok, és hagyományosan magas arányban voltak jelen a lakosságban.

A városban a képzettség tekintetében is kedvezőtlen a helyzet. Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek aránya a leghomogénebb területi eloszlású, bár e tekintetben a JNSZ megyei mutató a legrosszabb a karcagi és az országos adatok közel azonosak. Meglepő, hogy 2001 és 2011 között a megyei mutató még romlott is, miközben a városi és országos mutató kismértékben javul.

Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében már tetten érhető az ország-megye-város lejtő. 2001-ben még Karcag és JNSZ megye még közel azonos értékkel bírt, de 2011-re a megyei adat nagyobb mértékben javult, de az országos még jobban. Tehát az érettségivel rendelkezők aránya kisebb ütemben javul a városban, mint a megyében, vagy az országban, így lejtő szöge egyre nagyobb.

Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya szintén homogén területi mutató, mert a városi, megyei és országos adatok kevésbé szórnak. 2001 és 2011 között a városi és országos mutató azonos mértékben javult (csökkenő arány), míg a megyében alig volt javulás. Mindazonáltal Karcag helyzete e tekintetben a területi összehasonlításban a legjobb. Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők mutató tekinthető a leginkább relevánsnak a lakosság képzettségének megítélésében. Míg 2001-ben a messze jobb országos adat mellett a városi és megyei mutató közel azonos volt, de még Karcag volt a legrosszabb, addig 2011-ben már jelentős eltolódás történt a városi és megyei mutatókban. Karcagon a vizsgált 10 év alatt sokkal jobban nőttek a diplomások aránya, mint akár országosan, de a megyéhez képest jelentősen jobban. Inkább az a meglepő, hogy JNSZ megyében alig érzékelhető javulás volt e tekintetben, így e mutatóban van a legnagyobb különbség területi szinten. Ez mindenképp kedvezőnek ítéendő a város lakosságának képzettségében.

A kedvezőtlen képzettségi mutatók a település foglalkoztatási helyzetére is hatással vannak. Karcagon 2011-ben a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 50,9% volt. Ez az arány, a 2001-es adatahoz képest valamelyest kedvezőbb értéket mutat, akkor 49,24% volt. Viszont amíg a városban 10 év alatt alig 1,5%-al nőtt ez a mutató, addig a megyében 6,5%-al, országosan pedig 4,8%-al. Tehát a foglalkoztatottság terén tapasztalható városi lemaradás egyre nagyobb a területi összehasonlításban, pedig ezen adatokban már a közfoglalkoztatottak is megjelennek.

A munkanélküliségi mutatók enyhítése érdekében a város létrehozta a 100%-ban önkormányzati tulajdonú Városi Önkormányzat Városgondnokságát azzal a céllal, hogy a helyi lakosok részére a foglalkoztatást biztosítsa. Ez a megoldás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő álláskeresőkre – a közfoglalkoztatás hosszú távon nem oldja meg a foglalkoztatással kapcsolatos problémákat, ezért mindenképpen a gazdasági növekedésre kell a fő hangsúlyt fektetni.

A jövedelmi viszonyok vizsgálata során az adófizetők abszolút száma nem ad összehasonlítási támpontot. A 100 lakosra jutó adófizetők száma tekintetében viszont nincs markáns különbség a

megyei és országos adatok között, de Karcagon alacsonyabb már ez a mutató. Karcagon kevesebben fizetnek adót megszerzett jövedelmük után, mint megyei, országos átlagban, azaz magasabb az eltartottak száma. Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem alapján azonban már jól kirajzolódik az ország-JNSZ megye-Karcag lejtő. Karcag lakosainak jövedelme csupán 89%-a a megyei átlagnak és csak 78%-a az országos átlagnak.

	Karcag	JNSZ megye	Ország
Száz lakosra jutó adófizetők száma	41	45	44
Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem	538 423	604 231	693 565

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

3.1.6. A gazdaság helyzete

A város gazdasági helyzete nagymértékben meghatározza a kultúrafogyasztási közösségi igényeket. A városban a működő vállalkozások száma 2012-ben 995 db volt. Ez 2001 – akkor 1417 db volt – óta a legalacsonyabb érték. A 2002. évi 1560 db-os csúcsról folyamatosan csökken évről-évre a vállalkozások száma Karcagon. Annyiban nem meglepő ez a városi tendencia, hogy mind JNSZ megyében, mind országosan ugyanez a folyamat zajlott le, vagyis a 2000-es évek eleji csúcsok után csökken a vállalkozások száma. A gazdasági aktivitás csökkenése tehát országos jelenség, de annak összehasonlításra a működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma alkalmas. Ez a mutató Karcagon 47,9 db/1000 fő, ami magasabb a megyei 44,8, de jelentősen alacsonyabb az országos 64,1-es mutatónál.

A helyi gazdaság szektorok szerinti megoszlása a különböző nemzetgazdaságban működő vállalkozások aránya alapján a következő:

Szektorok	Karcag, %	JNSZ megye, %	Ország, %
mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	5,8	5,4	3,5
ipar, építőipar	20,9	18,6	16,6
szolgáltatás	73,3	76,0	79,9

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

A működő vállalkozások körében a mezőgazdaság és az ipar erősebb szerepe jellemzi Karcag gazdaságát, de igaz ez a megyére is az országhoz viszonyítva. A város mezőgazdasági és ipari vállalkozások magasabb aránya épp a tercier szektor, a szolgáltatások rovására magasabb a megyei és az országos aránynál, de ez részben igazolható Karcag mezőváros jellegével, a hagyományos gazdasági szerkezetével. Országosan a mezőgazdaság már csak 3,5%-os értéket mutat, az ipar 16,6%, a szolgáltatások 79,9%.

Karcagon a mezőgazdaságban 58 vállalkozás működik, azaz 5,8%-a a vállalkozásoknak. A foglalkoztatottak 3,43%-a dolgozik a mezőgazdaságban, azaz az ebben a nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások az átlagnál kisebb foglalkoztatást adnak a városnak.

A gazdaságok tőkéjük függvényében igyekeznek kihasználni a pályázati lehetőségeket úgy, mint olajütő építése, keverő daráló üzem, öntözés fejlesztés, külterületi utak burkolása, uniós jogszabályi előírásnak megfelelő trágyatárolók építése, az állattartás technológiák korszerűsítése. Megvalósításra kerültek a hagyományos állattartás és a vidéki életet reprezentáló, a falusi turizmus alapjait bemutató gazdaságok.

A mezőgazdasági termékek feldolgozását hűtőház, olajütő, vágópont vetőmag tisztító segíti. A városban sajnos jelenleg üzemen kívül malom és rizshántoló is van. A város közigazgatási területén közel 4000 hektáron biogazdálkodást folytatnak. Két vadásztársaság látja el vadgazdálkodási feladatokat. A 4. számú főút mellett elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú halastavon közel 620 taglétszámot számláló Nagykun Horgászegyesület biztosítja a horgászat lehetőségét.

A mezőgazdasági haszonállattartáson belül a juhtartás nagy hagyományokra tekint vissza. A háztáji állomány létszáma az elmúlt időszakban erőteljesen megfogyatkozott.

Karcagon az iparban 114 db vállalkozás működik (108 db a feldolgozóiparban, 6 db a vízellátásban), azaz 11,5%-a a vállalkozásoknak. Az ipar-építőipar együttesen képvisel 20,9%-ot a nemzetgazdaságban. Nagyvállalkozás egyetlen ágazatban sem működik Karcagon. A domináns iparág Karcagon feldolgozóipar. A foglalkoztatottak 26,44%-a dolgozik az iparban és építőiparban együttesen, azaz az ebben a két nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások az átlagnál magasabb foglalkoztatást adnak a városnak.

A város ipari hasznosítású, illetve arra kijelölt területei két jól beazonosítható helyen koncentrálódnak. Az egyik a város észak-nyugati határában a Madarasi út mentén, Berekfürdő felé vezető úton. A másik pedig maga az Karcagi Ipari Park, a város déli határában, a vasúttól délre, a 4. sz. főútra „felfűzve”. Kisebb iparterületek vannak még a délnyugati irányba, városból kivezető Kisújszállási út mentén is.

Az Ipari Parkba betelepült vállalkozások:

- RecyPet Hungária Kft. (műanyag hulladék újrahasznosítás),
- Elektronikai Hulladékhasznosító Kft. (elhasználódott, üzemképtelen vagy feleslegessé vált elektromos és elektronikai berendezések hasznosítása)
- Penny Market Kelet-magyarországi logisztikai elosztó központja

Karcagon a szolgáltatásban 729 db vállalkozás működik. Ezen belül messze a legnagyobb számban és arányban a kereskedelem, gépjárműjavítás alágazatban (265 db – 26,6%). A szolgáltatás együttesen képvisel 73,3%-ot a nemzetgazdaságban. Nagyvállalkozás a szolgáltatás terén sem működik Karcagon. A foglalkoztatottak 70,13%-a dolgozik a városi szolgáltatási szektorban, azaz az ebben a nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások az átlagnál kisebb foglalkoztatást adnak a városnak.

A város legnagyobb foglalkoztatói a lenti táblázatban láthatók. Meg kell jegyezni, hogy bár a 2012. évi statisztika alapján 250 fő fölötti nagyvállalat nincs Karcagon, mégis ahol ezt meghaladó létszámot mutat az adat, ott az egész vállalkozás, több telephelyre kiterjedő munkavállalói állománya jelenik meg, nem csupán a Karcagon dolgozóké.

Vállalkozás neve	Tevékenysége
1. Penny Market	kereskedelem, logisztikai központ
2. Agribands Europe Hungary Zrt.	haszonállat eledel gyártás
3. Agrosprint Kft.	gyümölcs és zöldség feldolgozás, tartósítás
4. SZIMmetria Kft.	fém megmunkálás
5. Syngenta Seeds Kft.	gabonafélék termesztése, növénynevelés
6. Multitec Kft.	biotechnológiai kutatás

Karcag fontos vállalkozásai a kiskereskedelmi áruházak (Tesco, Aldi, Penny), melyek jelentős foglalkoztatók és helyi adófizetők is egyúttal.

Összefoglalás: A Helyzetfeltárásban kifejtett alpontok alapján Karcag, mint a „Nagykunság fővárosa” meghatározó szerepet tölt be a régió életében. A stabil és fejlődő gazdasági háttér, a kultúragazdaság iránti kereslet, az erős történelmi (kun) hagyományok, a gazdag gasztronómiai és kulturális örökségek, a közösségfejlesztésben aktív szerepet vállaló civil szféra megteremtik a biztos alapot a lehetőségek megfelelő kihasználáshoz. A lehetőségek kihasználásával ellensúlyozhatóvá válnak a gyengeségek, mint a fokozódó munkaerőhiány, az elvándorlás, a tömegkultúra negatív hatásai. Mindezek által elkerülhetővé válnak a veszélyek.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

3.2.1. Koherencia a 2014-2020 közötti Operatív Programokkal

Egy projekt céljai és tervezett beavatkozásai megvalósulásának kulcstényezője, hogy a mindenkori fejlesztési-stratégiai környezet mennyire támogatja azt. Érdemes tehát megvizsgálni, hogy a HKFS tervezési környezetét meghatározó fejlesztési dokumentumok milyen közösségfejlesztési, illetve kulturális irányokat, célokat és beavatkozásokat jelölnek ki.

A CLLD (közösségvezérelt helyi fejlesztés) a 2014–2020 közötti EU-s programidőszak új területi integrációs eszköze. Mivel Magyarország Kormánya úgy döntött, hogy élni kíván a CLLD eszköz nyújtotta lehetőségekkel, a releváns országos fejlesztési dokumentumok mindegyike (OFTK, PM, TOP, VP) tervez közösségvezérelt helyi fejlesztésekkel. A TOP logikájából következően az egyes megyék és települések tervezési dokumentumai is megemlítik az eszközt, mint a helyi fejlesztések lehetséges forrását.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) a teljes hazai fejlesztéspolitika kereteit jelöli ki. A Koncepció kettős időtávot használ: egyrészt hosszú távú (2030-ig szóló) fejlesztéspolitikai célokat és elveket, illetve ezekhez kapcsolódó jövőképet határoz meg. Másrészt a hosszú távú célokból kiindulva fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014–2020-as EU-s programidőszak fejlesztéspolitikája számára is.

Bár az OFTK tervezési folyamata részben megelőzte a hazai 2014-2020-as tervezést, a dokumentum röviden megemlíti a CLLD-t, mint a helyi, térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési programok végrehajtásának legfontosabb eszközét. Az OFTK komoly hangsúlyt fektet a CLLD elméleti hátterét adó területiség biztosítására is: a dokumentum az általános célok mellett a hazai

fejlesztéspolitika térségi szemléletű specifikus céljait is kijelöli. Az OFTK területi céljain kívül a HKFS elsősorban a dokumentum 5. számú specifikus céljához járul hozzá: egy szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő és valló társadalom kialakítása, amelyik képes mind a helyi közösségi, mind a nemzeti szintű megújulásra.

Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás (PM) Magyarország 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programjait stratégiai szinten megalapozó dokumentum, amelyet az EU Bizottsága 2014 szeptemberében hagyott jóvá a Magyarország Kormányával folytatott egyeztetések alapján. A 2014 és 2020 közötti fejlesztési időszak hazai tervezési hierarchiájának csúcsán álló dokumentum az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció által orientálva azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitér a fő középtávú fejlesztési prioritásait. Ezen prioritások összhangban vannak az EU fejlesztési politikáinak 2014–2020-as célkitűzéseivel, így együttesen átfogják az Európai Unió által támogatásra javasolt, az Európa 2020 stratégiából levezetett 11 tematikus célkitűzést (TC) is. A 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programok ezen tematikus célok mentén jelölik ki a beavatkozási irányvonalait.

A hazai CLLD eszköz a Partnerségi Megállapodásban leírtak alapján elsősorban az Európai Unió 9. számú tematikus célkitűzésének teljesítéséhez, vagyis a társadalmi együttműködés erősítéséhez és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez járul hozzá. Ugyanakkor a PM kitér arra is, hogy a CLLD eszköz keretében sokszínű beavatkozások valósíthatók meg a tematikus célok szinte mindegyikéhez kapcsolódóan. A CLLD-hez kapcsolódó tematikus fókusz, valamint kihívások és célcsoportok mellett a Partnerségi Megállapodás kijelöli az eszköz hazai alkalmazásának kereteit is. A PM azt is rögzíti, hogy a térségileg decentralizált fejlesztések egyik fő küldetése a helyi közösségek megerősítése, illetve a helyi és közösségi alapú gazdaság fejlesztése.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) az OFTK és a PM által kijelölt ötödik nemzeti fejlesztési prioritás – a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések – 2014 és 2020 közötti EU források felhasználásával történő megvalósításának legfontosabb biztosítékát jelentő dokumentum. Az operatív program hatálya az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területére (18 megye) terjed ki. A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása. A program elsősorban az önkormányzatok fejlesztéséhez biztosít forrásokat, melyek többségében nem hagyományos pályázati alapon, hanem ún. területi kiválasztási rendszer eljárásrend alapján, kvázi programalapon hívhatók le. A TOP megvalósításának alapját a megyei területfejlesztési koncepciók és területfejlesztési programok, illetve városok esetében az integrált településfejlesztési stratégiák képezik. Ezen stratégiai dokumentumokra építve készültek el a TOP fejlesztési prioritásaihoz illeszkedő integrált területi programok.

A CLLD eszköz TOP keretén belül történő alkalmazásának keretrendszerét, így jelen stratégia elkészülésének feltételeit is az operatív program 7. prioritási tengelye (Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések) jelöli ki. A prioritási tengely előírja a jogosult városokban a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében kísérleti jelleggel megvalósuló, integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák elkészítését. Az eszköz segítségével

megvalósuló projektek – a legtöbb TOP-ból finanszírozott fejlesztéssel ellentétben – pályázati alapon kerülnek kiválasztásra.

Jelen Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia szempontjából elsősorban az alábbi, 2014-2020 közötti operatív programok HACS tekintetében fontos kiírásait, projektjeit érdemes kiemelni:

	Szám	Cím	Tevékenység leírása	Kapcsolódás bemutatása
1.	TOP-2.1.1	Barnamezős területek rehabilitációja Karcagon	Jelenleg kihasználatlan területen a közösség számára is látogatható rekreációs övezet kialakítása, mely részben az alapját jelentené a stratégia által megvalósítani kívánt fejlesztéseknek.	A tervezet pályázat illeszkedik a TOP-6.3.1 megyei intézkedéshez, ezáltal hozzájárul a helyi közösségi fejlesztési stratégia céljainak megvalósításához.
2.	TOP-2.1.2	Karcag zöldfelületeinek fejlesztése	A városközpont zöldfelületeinek felújítása (kertészeti elemek, utcabútorok), két meglévő játszótér, járdák és nyilvános mosdó felújítása, kerékpártároló kialakítása.	A megvalósítás alatt álló projekt illeszkedik a TOP-6.3.2 megyei intézkedéshez, ezáltal hozzájárul a helyi közösségi fejlesztési stratégia céljainak megvalósításához.
3.	TOP-5.1.2	Helyi foglalkoztatási együttműködések megvalósítása a Karcagi járásban	A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal megvalósításában a tevékenység célja a járásban lévő munkanélküliek és álláskereső foglalkoztathatóságának javítása. A Karcag Városi Önkormányzat feladata a járási foglalkoztatást elősegítő partnerségi hálózat építése, az ehhez kapcsoló szakmai konferenciák és fórumok szervezése.	A megvalósítás alatt álló projekt illeszkedik a TOP-6.3.3 megyei intézkedéshez, ezáltal hozzájárul a helyi közösségi fejlesztési stratégia céljainak megvalósításához.
4.	TOP-5.3.1	Karcagi kistérség közösségi fejlesztése	A Karcagi Kistérség 5 településének összefogásával helyi közösségépítő és erősítő rendezvények megvalósítása, valamint az ehhez kapcsolódó eszközbeszerzés.	A tervezet pályázat illeszkedik a TOP-6.9 megyei intézkedéshez, ezáltal hozzájárul a helyi közösségi fejlesztési stratégia céljainak megvalósításához.

Forrás: saját szerkesztés

Karcag Városi Önkormányzat terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében benyújtott egyéb pályázataik közül a táblázatban felsoroltak kapcsolódnak leginkább stratégia szempontjából fontos beavatkozási területekhez. Az önkormányzat csatlakozott a Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesülethez, melynek keretein belül Karcag külterületeinek fejlesztése valósítható meg. Ennek megfelelően a CLLD és a LEADER helyi akciócsoportok eltérő akcióterületre vonatkoznak.

A tervezésben résztvevők kiemelt figyelmet fordítottak a HACS keretében kiírásra kerülő helyi felhívások és az egyéb közösségi funkciókat is erősítő pályázati lehetőségek közötti átfedés mentességére.

3.2.2. Koherencia a megyei és városi fejlesztési tervekkel

Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Program

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Területfejlesztési Program a TOP fentebb bemutatásra került decentralizált tervezési logikája alapján készült el. Jövőképe: Változatos egyensúlyok eltérő utakon. A dokumentum stratégiai szinten is kijelöli a megye településeinek fő fejlesztési irányait. Jelen stratégia elsősorban a megyei program 3. Területi célján belül a 3. Specifikus cél (Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása) és 4. Specifikus cél (A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása, valamint az 1. Horizontális cél (Hálózat-társadalom kiépülése: Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése) megvalósulásához járul hozzá.

Karcag Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az Önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján.

Az ITS célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott jövőkép: „Kulturális értékeire és közösségi hagyományaira támaszkodó, lakosságát megtartó, gazdaságilag versenyképes, térségi központi szerepét megőrző, élhető város”

A jövőkép pozicionálja a várost a régióban/tágabb térségben, meghatározza a 2030-ra elérendő elvárt állapot, társadalmi gazdasági és épített környezeti domináns folyamatokat.

Az átfogó célok szerepe, hogy kijelöljék azokat fejlesztési irányokat, melyek hozzájárulnak a jövőkép megvalósulásához. Karcag Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megjelölt átfogó célok közül az „Aktív, szolidáris közösség életfeltételeinek és életkilátásainak javulása” cél határozza meg leginkább jelen stratégia tartalmát.

Karcagon a tartós és nagymértékű népességfogyás jelenti az egyik legfőbb problémát. Egy város hosszabb távon térségben betöltött szerepét, jövőjét, a népességszáma és annak összetételének, képzettségének alakulása határozza meg. A lakónépesség csökkenő száma Karcag jelentőségét, térségi funkcióit veszélyeztetheti, még akkor is, ha járáshoz tartozó települések esetében is hasonló tendencia figyelhető meg. Ilyen értelemben tehát Karcag lakosságárányos vezető szerepe hosszabb távon sem kérdőjeleződik meg, de fontos, hogy a jelentős számú cigány nemzetiség integrációja megvalósuljon és ők egy szolidáris, befogadó közösség részei legyenek. A fiatalok arányának az alacsony születésszámból és az elvándorlásból következő folyamatos csökkenése a munkaerőbázist gyengíti, így a város gazdasági versenyképességét is rontja, míg az idősek magas aránya egyre nagyobb terhet ró a szociális intézményrendszerre. Ha a csökkenés reálisan nem is szüntethető meg, hosszú távon (Jövőkép) legalább annak jelentős mérséklése, a lakosság szám stagnálása reális cél lehet.

A képzett fiatalok megtartásának, a bevándorlás és a születési kedv ösztönzésének több feltétele van, amelyek megteremtése a fejlesztések legfőbb célja. Ezen törekvések és szándékok fogalmazódnak meg

jelen stratégia Jövőképében és az Átfogó céljaiban. Legalapvetőbb a minőségi (perspektívát, szakmai előremenetelt, versenyképes bért kínáló) munkahelyek számának emelkedése, amelyet a magas szintű szolgáltatások, a magas technológiájú és innovatív iparágak, és a minőségi turizmus képesek előteremteni. A város vonzerejének növelését, ezáltal a népességcsökkenés mérséklődését szolgálják a helyi közösségi szolgáltatások, az élhető városi környezet, a vonzó programok és rendezvények, az aktív közösségi élet és a letelepedés adminisztratív ösztönzői. Mindezen általános célkitűzések megvalósulását a tematikus célokban megfogalmazott részletes fejlesztési célok segítik elő.

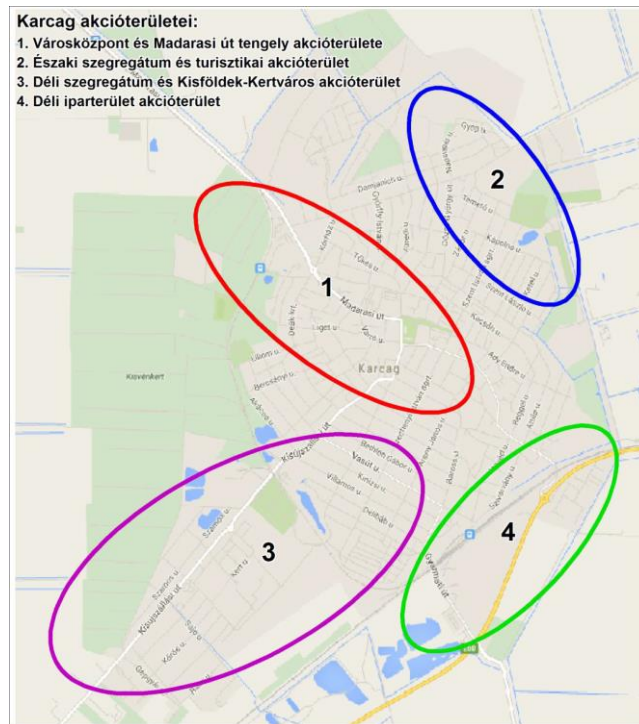
Karcag Város 2015-2020 között elérendő középtávú stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban.

Városi szintű középtávú tematikus célok közül jelen stratégiához leginkább a T3: A helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása cél illeszkedik, mely az alábbi tartalommal rendelkezik.

- Mindenki számára fontos milyen társadalmi környezetben él. Ugyanilyen fontosak a közösségi szolgáltatások, hiszen ezek a lakosság életminőségét (szociális ellátások, kultúra, közösségi tevékenységek, egészségügyi ellátás) és versenyképességét (oktatás-képzés, egészségügyi ellátás) egyaránt befolyásolják. Ezek együttesen nagyban hozzájárulnak a népességszám alakulásához, az elvándorlás csökkenéséhez.
- A gondoskodó Karcag, amely nem hagyja veszni a leszakadókat és minden eszközzel támogatja azokat, akik helyben akarnak boldogulni, fejlődni, letelepedni, számos módon és eszközzel képes kifejtetni ezt a tevékenységét. Ebben nem csupán az alapfeltételek (közműellátás, közszolgáltatások) jó minőségű biztosítása jelenti a célt, hanem olyan közösségi intézkedések, támogatások, tevékenységek is, amelyek közvetlenül szolgálják a Karcagon élni és dolgozni akarók esélyeinek növelését akár a lakhatás, a képzettségi szint vagy az elhelyezkedés szempontjából. E cél tehát kapcsolódva az első átfogó célhoz, mind a ma a városban élők helyben maradását, családalapítását, mind a betelepülés ösztönzését szolgálja.
- A cél elérésében fontos szerepet kaphatnak az aktív, helyi civil szervezetek, melyek fontos szerepet kapnak a város közösségi életének aktív formálásában.

A T3 (A helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása) középtávú tematikus cél megvalósításával elérendő állapot, hogy a város közösségi funkciójú, rekreációs terei megújuljanak, valamint bővül a város program- és rendezvénykínálata.

Karcag Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában meghatározott lehetséges akcióterületek közül az 1. számú Városközpont és Madarasi út tengely akcióterületen belül helyezkedik el az Erzsébet-liget, mely a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia kulcsprojektjének megvalósítási helyszíne.

Forrás: ITS

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Karcag Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja három fő célt határoz meg, melyet programja megvalósításával kíván biztosítani:

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program több olyan társadalmi csoportot is megnevez, melyek a helyi közösségi stratégia célcsoportját is képezhetik. A program kiemelt célcsoportokat állapít meg, ezek a következők: nők; mélyszegénységben élők, romák; fogyatékkal élők; hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek; idősek. Az alábbiakban célcsoportonkénti bontásban kerülnek bemutatásra a főbb, közösségfejlesztéshez közvetlenül kapcsolódó intézkedések:

Mélyszegénységben élők, romák:

- esélyegyenlőségi referens kijelölése
- felmérés készült azon okok feltárására, hogy miért nem veszik igénybe a célcsoporthoz tartozók az egészségügyi, prevenciószolgáltatásokat
- helyi adatgyűjtés a településen mélyszegénységben élők és romák számának meghatározásához a beavatkozási lehetőségek és intézkedések pontosítása érdekében
- felzárkóztató képzések szervezése a városban élő, ezen célcsoportba tartozók részére

Gyermekek:

- adatgyűjtés a településen élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól való rendszeres óvodába járásának szorgalmazása
- adatgyűjtés a szegregátumokban élő gyermekekre vonatkozóan a szorosabb együttműködés kialakítása érdekében

Nők:

- adatgyűjtés és helyzetelemzés a nők munkaerőpiaci helyzetéről
- képzések, továbbképzések szervezése a munkaügyi központtal közösen
- áldozatsegítő tevékenység kapcsán prevenció és tájékoztató alkalmak megtervezése
- adatgyűjtés a családon belüli és kapcsolatrendszeren belüli erőszakos bűncselekmények számáról

Idősek:

- jelzőrendszer hálózat kiépítésének megtervezése és megszervezése
- továbbképzési, oktatási lehetőségek keresése
- közintézmények infokommunikációs akadálymentesítése
- informatikai oktatás iránti igény felmérése az idősek körében

Fogyatékkal élők:

- a fogyatékkal élők helyzetére vonatkozó adatgyűjtés
- teljes körű akadálymentesítés megvalósítása a város közintézményeiben
- tömegközlekedési rendszerek felülvizsgálata az egyenlő esélyű hozzáférés figyelembevételével

Közművelődési rendelet

Karcag Városi Önkormányzat Képviselő Testületének az önkormányzat közművelődési feladatairól szóló 23/2007. (VI. 1.) rendelet célja, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek, kulturális szükségleteinek figyelembevételével – a helyi hagyományok, lehetőségek és sajátosságok alapján – egységes alapelvek szerint határozza meg az Önkormányzat közművelődési feladatait, az általa kötelezően ellátandó és támogatandó közművelődési tevékenységek körét, azok ellátásának módját és feltételeit. Az elfogadott rendelet alábbiakban idézett paragrafusai lehetnek a JKFS eredményei fenntarthatóságának eszközei.

5. § (1) Az e rendelet 4. §-ában megfogalmazott közművelődési feladatok ellátása érdekében intézményeket tart fenn a Képviselő-testület, melyek a következők:

a) Déryné Kulturális, Turisztikai Sport Központ és Könyvtár és tagintézményei (székhelye: Karcag, Dózsa György út 5-7.)

b)

(2) A közművelődési feladatok végrehajtásában részt vállalnak az önkormányzati fenntartású nevelési-oktatási és egyéb közművelődési feladatokat ellátó intézmények, a nem önkormányzati

fenntartású intézmények, egyéb szervezetek és a Karcag Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala (Karcag, Kossuth tér 1.)

6. § A Képviselő-testület a közművelődési feladatok eredményesebb ellátására közművelődési megállapodást köthet.

3.3. SWOT

A SWOT elemzés az egyik leggyakrabban használt helyzetértékelési módszer, mely megalapozza a stratégiai célkitűzéseket. Lényegében ez szolgál kiindulópontként ahhoz, hogy tudjuk, mire kell koncentrálni, mit kell prioritássá tenni és milyen tevékenységekre kell koncentrálni.

Jelen stratégia elkészítésénél négy fő területre koncentráltunk a társadalmi, a gazdasági, a környezeti és a közszolgáltatási jellemzőkre.

A következőkben bemutatásra kerülő SWOT analízis a helyzetértékelés, a releváns dokumentumok áttekintése, az érintettekkel folytatott interjúk, valamint a műhelymunkákon összeállított SWOT elemzés tapasztalata alapján jött létre.

Terület	Erősségek	Gyengeségek
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> erős történelmi kötődések, kun hagyományok megléte és őrzése, a kun ősoktól való származás hagyományainak ápolása erősödő civil szféra és annak önkormányzati támogatása, valamint a civil szféra szerepvállalása a közösségfejlesztésben városi identitás erősödése, város imázs fejlesztése, országos szintű újrapozícionálása aktív diák- és versenysport zajlik, tehetségpont és több tehetséggondozó program gazdag gasztronómiai és kulturális örökségek funkcióbővítő városrehabilitációs program keretében megújult a városi főtér és több intézmény 	<ul style="list-style-type: none"> nem kellő hatékonysággal kihasznált közösségi terek non-profit szervezetek részére rendelkezésre álló közösségi tér hiánya a jelenlegi népmozgalmi folyamatok előrehaladása esetén a város népességszámának további csökkenése prognosztizálható a kulturális színterekről az otthonok falai közé szorul vissza a kultúrafogyasztás. A tömegkultúra negatív hatásai erősen érződnek a fiatalabb korosztály tekintetében. elvándorolt a képzett munkaerő nagy része nehézkés információáramlás a társadalom tagjai között a társadalmi eseményekkel kapcsolatban, gyenge klasszikus marketing kevés kulturális és helyi örökségre építő rendezvény
Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> stabil, fejlődő gazdasági háttér kultúragazdaság iránti kereslet jelentős számban működnek emberi erőforrás, gazdaság és vállalkozásfejlesztő szervezetek a városban 	<ul style="list-style-type: none"> fokozódó munkaerőhiány a Belváros kereskedelmi kiüresedése, színvonalcsökkenése a vállalkozói, civil és közsféra szektor együttműködése esetleges

Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Karcag a „Nagykunság fővárosa”, a „Hortobágy kapuja” • jelentős kiterjedésű, használati értékkel bíró városi zöldfelületek • adottak a sport gyakorlásához szükséges infrastrukturális feltételek • emberléptékű város • kedvező földrajzi fekvés és közúti kapcsolatok (M3 autópálya, 4. számú főút, debreceni repülőtér közelsége) 	<ul style="list-style-type: none"> • a táji-természeti környezet közösségfejlesztési célú, komplex hasznosításának alacsony szintje • a közösségi és kulturális szolgáltatásoknak helyet adó épületek egy része korszerűsítésre szorul • kevés a funkcionálisan jól működő közösségi tér, a szabadidő hasznos eltöltésére a megfelelő alternatíva • alacsony fokú a népesség környezeti tudata
Közigazgatási jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • stratégiai gondolkodás a városfejlesztésben, közép és hosszú távú városfejlesztési tervek megléte, és pályázati aktivitás a forrásallokálásra • kiterjedt városi közművelődési és közösségi intézményrendszer • rendezvényszervezői tapasztalat 	<ul style="list-style-type: none"> • a marginális csoportok, leszakadó rétegek kiesnek a közösségi és kulturális fogyasztásból

Terület	Lehetőségek	Veszélyek
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • az önkormányzati és non-profit kapcsolatrendszer tovább erősödik • növekszik a város népességvonzó képessége • jobb információáramlási keretfeltételek megteremtődése • növekszik az ifjúság befogadóképessége a művészeti-kulturális programok iránt • egyre aktívabb, lokálpatrióta beállítottságú korosztályok megjelenése 	<ul style="list-style-type: none"> • A város korszerkezete folyamatosan öregszik • a lakosság alacsony jövedelemtermelő képessége • alacsony szakképzettség • csökken az általános érdeklődés a kultúra iránt, amennyiben nem sikerül innovatív módon megszólítani a közösségeket

Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Iparterület bővítése • javulnak a lakosság képzettségi mutatói • nagyvállalkozások jelenléte • jelentős közfoglalkoztatási programok hatása a munkaerő-piaci folyamatokban • a városban fejlett üzleti infrastruktúra található 	<ul style="list-style-type: none"> • a kereskedelmi és szolgáltató szektor további visszaszorulása különösen a Belvárosból
Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • M4 gyorsforgalmi út építése • környezetet kevésbé terhelő beruházások és fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • városi levegő porszennyezettsége • barnamezős területek rehabilitációja • a közösségfejlesztésnek teret adó természeti, zöld- és közterületek környezetromlása
Közigazgatási jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Széles körű a közszolgáltatások biztosítása • Közszolgáltatás szervezés racionalizálása, önfenntartás megcélzása 	<ul style="list-style-type: none"> • az adóbevételek csökkenésének hatására csökkennek az önkormányzati bevételek

3.4. Fejlesztési szükségletek azonosítás

A város közösségi és kulturális életében kevés az egyszerre több funkciót betöltő **fedett közösségi tér**, mely megfelelő helyet biztosít ugyanabban az időben bármely korosztály számára a kulturális és közösségi programokon való részvételre. A város nyugati részében található, jelenleg kihasználatlan füves terület (Erzsébet-liget) infrastrukturális fejlesztése megoldást jelent. Az itt található Rónai malom műemlék jellegű épület, melynek belső felújításával az alföldre jellemző hagyományos ételek bemutatására alkalmas vendéglátó egység kerül kialakításra.

A stratégiában kiegészítő fejlesztések megvalósítása tervezett, melyek segítségével a terület valamennyi korosztály számára biztosítani fogja a kulturális-, sport- és a gasztronómiai programok segítségével a szabadidő hasznos eltöltését, illetve a pihenést.

A város térszerkezet miatt a közösségi élet jelenleg a városközpontra, illetve az itt található intézményekre koncentrálódik. E helyszínek korlátozott számú látogató befogadására alkalmasak, ezért olyan **nyitott, közösségközpontú területekre** – rendezvényhelyszínekre, multifunkcionális sport-szabadidős-rekreációs-kereskedelmi, komplex térhasználatot lehetővé tevő egységekre – van szükség, amelyek teret engednek az izolált, közösségi életből kimaradó csoportoknak, és sokszínű, befogadó közösségeket képesek teremteni a különböző közösségek összefogásával.

A helyi hagyományörző egyesületek nyitott közösségi tér iránti igényének kielégítése is indokolt, azok infrastrukturális feltételeinek kialakítása jelen stratégia mentén valósítható meg.

A város életében meghatározó minden évben megrendezésre kerülő programok vannak. Ezekon kívül a helyi közösség körében nagy igény mutatkozik egyéb hasonló jellegű **programok** iránt.

A városban több civil szervezet és csoport aktív közreműködése vehető igénybe az ilyen célú programok megvalósításához: néptáncsoportok, a városi zene- és énekkarok, a hagyományőrző egyesületek, iskolák és óvodák és egyéb civil szervezetek. Az előadásaikon szívesen vesznek részt a helyi közösség tagjai.

Alapvető szükséglet a helyi identitás erősítése a hagyományok őrzése, melyben az Önkormányzat mellett meghatározó szerepet játszik a civil szervezetek szerepvállalása. Fontos szempont **olyan közösségi tér biztosítása**, ahol bárki számára lehetővé válik a hagyományok felkarolása ápolása és egyben bemutatási lehetőségeinek a megteremtése. Ezáltal növelhető a közösség fejlődése és összetartozása. A városunkban ma is élnek olyan hagyományos mesterségeket ismerő és folytató mesterek, akik a megfelelő hely biztosításával tovább tudják örökíteni tudásukat a jövő generációja számára.

A város lakosságának közösségként való működésének megvalósítása érdekében elengedhetetlen a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra együttes bevonásával megvalósuló **programok** megvalósítása. A településen működő iskolai, óvodai és egyéb alapítványok, a vállalkozások, valamint a helyi lakosokból (esetleg más városból származókból) álló baráti társaságok számára történő kulturális és közösségépítő programok szervezésével.

A helyi és nemzetközi táborok szintén alapját képezik a közösséghez összetartozás érzésének, ugyanúgy, mint a helyi termékek védjegyeként is szolgáló egységes arculat kialakítása.

4. A stratégia jövőképe

A közösségi tervezés folyamatában megegyezés született abban, hogy a város célja lakosságának megtartása, az itt élők összetartásának erősítése, mindez a város természeti és kulturális értékeinek kiaknázásával. A cél eléréséhez a közösségi élet infrastrukturális hátterét kell biztosítani, el kell érni, hogy a fiatal lakosság helyben maradjon, meg kell teremteni a sokszínű, együttműködő közösséget és meg kell őrizni a kulturális értékeket és hagyományokat. A cél megfogalmazásával, az eléréséhez szükséges specifikus célok hozzárendelésével a stratégia jövőképe is könnyen megfogalmazhatóvá vált:

„A szabadtéri és fedett kulturális és közösségi terek fejlesztésével, az itt megvalósuló esélyegyenlőséget segítő, továbbá a helyi közösségeket megmozgató innovatív programokkal, a város hagyományait őrző és azokat továbbadó egyesületek, művészek és mesterek számára az alkotás körülményeinek biztosításával, a fiatalok igényeihez igazodó programokkal összetartóbbá válik a város lakossága, ezáltal növekszik a település népességmegtartó ereje.”

18. A stratégia célhierarchiája

A HKFS átfogó célja:

Karcagiak összetartozásának erősítése a város hagyományainak és kulturális értékeinek kiaknázásával.

A Karcag Városért Helyi Közösség stratégiájának feladata a Terület- és Területfejlesztési Operatív Program (TOP) alapvető céljaihoz való hozzájárulás, a kötelező kimeneti mutatóihoz stratégiánk az alábbiak mutatókkal járul hozzá:

1. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)

Karcag város helyi fejlesztési stratégiájával a város belterületének teljes lakossága érintett, összesen 19.503 fő. A KSH adatai alapján a 2016. 01. 01-i állapot szerint a településen 20.025 fő volt a lakosság száma, az önkormányzati adatok alapján, a külterületen élő lakosság száma 522 fő.

2. A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)

A stratégia keretében megvalósuló programok száma: 45 db.

A Stratégia négy specifikus célt kíván elérni:

- A. A közösségi élet infrastrukturális hátterének biztosítása**
- B. A lakosság helyben tartása**
- C. Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése**
- D. Kulturális értékek és hagyományok megőrzése, népszerűsítése**

A fentiekben megnevezett négy specifikus cél megvalósulását az alábbi öt beavatkozási terület támogatja:

1. Fedett közösségi terek fejlesztése és kiépítése

A város közösségi és kulturális életében kevés az egyszerre több funkciót betöltő fedett közösségi tér, mely megfelelő helyet biztosít ugyanabban az időben bármely korosztály számára a kulturális és közösségi programokon való részvételre. A város nyugati részében található, jelenleg kihasználatlan füves terület (Erzsébet-liget) infrastrukturális fejlesztése megoldást jelent. Az itt található Rónai malom műemlék jellegű épület, melynek belső felújításával az alföldre jellemző hagyományos ételek bemutatására alkalmas vendéglátó egység kerül kialakításra. Ezzel a fejlesztéssel új munkahelyek jönnek létre, illetve a vállalkozói szféra részére jövedelemgenerálást hoz. A helyben való boldogulással közvetlenül is hozzájárul a népességmegtartáshoz.

A stratégiában kiegészítő fejlesztések megvalósítása tervezett, melyek segítségével a terület valamennyi korosztály számára biztosítani fogja a kulturális-, sport- és a gasztronómiai programok segítségével a szabadidő hasznos eltöltését, illetve a pihenést.

Indikátor: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (CO39) (m²)
A, B, C és D specifikus célok támogatása.

Az output indikátorok összegyűjtése a kedvezményezettek beszámolóiból tervezett, félévenkénti adatgyűjtéssel.

Bázisérték: 0

Célérték: 2

2. Nyitott közösségi terek kialakítása

A város térszerkezet miatt a közösségi élet jelenleg a városközpontra, illetve az itt található intézményekre koncentrálódik. E helyszínek korlátozott számú látogató befogadására alkalmasak,

ezért olyan közösségközpontú területekre – rendezvényhelyszínekre, multifunkcionális sport-szabadidős-rekreációs-kereskedelmi, komplex térhasználatot lehetővé tevő egységekre – van szükség, amelyek teret engednek az izolált, közösségi életből kimaradó csoportoknak, és sokszínű, befogadó közösségeket képesek teremteni a különböző közösségek összefogásával.

A helyi hagyományőrző egyesületek nyitott közösségi tér iránti igényének kielégítése is indokolt, azok infrastrukturális feltételeinek kialakítása jelen stratégia mentén valósítható meg. A családok élhetőbb környezetének megteremtésével a beavatkozás a helyi lakosok helyben tartásához közvetlenül hozzájárul.

Indikátor: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (CO38) (m2)

A, B és C specifikus célok támogatása.

Az output indikátorok összegyűjtése a kedvezményezettek beszámolóiból tervezett, félévenkénti adatgyűjtéssel.

Bázisérték: 0

Célérték: 6

3. Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására programok, foglalkozások szervezése

A város életében meghatározó minden évben megrendezésre kerülő programok vannak. Ezeken kívül a helyi közösség körében nagy igény mutatkozik egyéb hasonló jellegű programok iránt.

A városban több civil szervezet és csoport aktív közreműködése vehető igénybe az ilyen célú programok megvalósításához: néptáncsoportok, a városi zene- és énekkarok, a hagyományőrző egyesületek, iskolák és óvodák és egyéb civil szervezetek. Az előadásaikon szívesen vesznek részt a helyi közösség tagjai. A generációk összefogásával, a hagyományok megismertetésével és ápolásával ez a beavatkozás a helyi lakosok helyben tartásához közvetlenül hozzájárul. A programok megvalósítása során esélyt teremtünk minden társadalmi csoport, társadalmi réteg számára a felzárkózásra.

Indikátor: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (PO23) (darab)

A, B és C specifikus célok támogatása.

Az output indikátorok összegyűjtése a kedvezményezettek beszámolóiból tervezett, félévenkénti adatgyűjtéssel.

Bázisérték: 0.

Célérték: 30

4. Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására alkalmas helyszín létrehozása

Alapvető szükséglet a helyi identitás erősítése a hagyományok őrzése, melyben az Önkormányzat mellett meghatározó szerepet játszik a civil szervezetek szerepvállalása. Fontos szempont olyan közösségi tér biztosítása ahol bárki számára lehetővé válik a hagyományok felkarolása ápolása és egyben bemutatási lehetőségeinek a megteremtése. Ezáltal növelhető a közösség fejlődése és összetartozása. A városunkban ma is élnek olyan hagyományos mesterségeket ismerő és folytató mesterek, akik a megfelelő hely biztosításával tovább tudják örökíteni tudásukat a jövő generációja számára.

Indikátor: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (CO38) (m2)

A, B és C specifikus célok támogatása.

Az output indikátorok összegyűjtése a kedvezményezettek beszámolóiból tervezett, félévenkénti adatgyűjtéssel.

Bázisérték: 0.

Célérték: 3

5. Közösségi összetartozás erősítése

A város lakosságának közösségként való működésének megvalósítása érdekében elengedhetetlen a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra együttes bevonásával megvalósuló programok megvalósítása. A településen működő iskolai, óvodai és egyéb alapítványok, a vállalkozások, valamint a helyi lakosokból (esetleg más városból származókból) álló baráti társaságok számára történő kulturális és közösségépítő programok szervezésével.

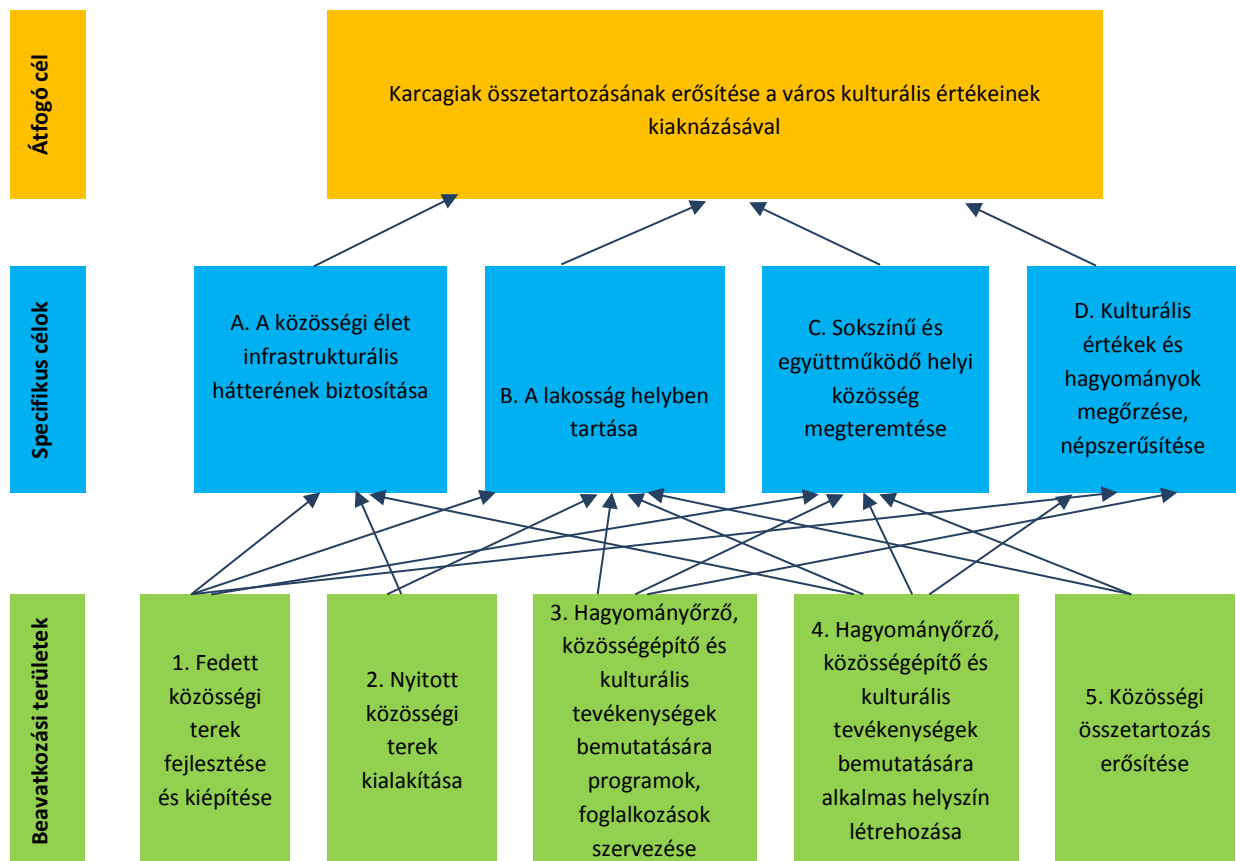
A helyi és nemzetközi táborok szintén alapját képezik a közösséghez összetartozás érzésének, ugyanúgy, mint a helyi termékek védjegyeként is szolgáló egységes arculat kialakítása. A programok megvalósítása során esélyt teremtünk minden társadalmi csoport, társadalmi réteg számára a felzárkózásra.

Indikátor: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (PO23) (darab) A, B és C specifikus célok támogatása.

Az output indikátorok összegyűjtése a kedvezményezettek beszámolóiból tervezett, félévenkénti adatgyűjtéssel.

Bázisérték: 0.

Célérték: 15

6. Cselekvési terv

6.1. A beavatkozási területek/műveletek leírása

Sorszám	Beavatkozási terület/művelet	Fedett közösségi terek fejlesztése és kiépítése
1.	Kulcsprojekt	IGEN
	Indoklás, alátámasztás	<p>A város közösségi és kulturális életében kevés az egyszerre több funkciót betöltő fedett közösségi tér, mely megfelelő helyet biztosít ugyanabban az időben bármely korosztály számára a kulturális és közösségi programokon való részvételre. A város nyugati részében található, jelenleg kihasználatlan füves terület (Erzsébet- liget) infrastrukturális fejlesztése megoldást jelent. Az itt található Rónai malom műemlék jellegű épület, melynek belső felújításával az alföldre jellemző hagyományos ételek bemutatására alkalmas vendéglátó egység kerül kialakításra. Ezzel a fejlesztéssel új munkahelyek jönnek létre, illetve a vállalkozói szféra részére jövedelemgenerálást hoz. A helyben való boldogulással közvetlenül is hozzájárul a népességmegtartáshoz.</p> <p>A stratégiában kiegészítő fejlesztések megvalósítása tervezett, melyek segítségével a terület valamennyi korosztály számára biztosítani fogja a kulturális-, sport- és a gasztronómiai programok segítségével a szabadidő hasznos eltöltését, illetve a pihenést.</p>
	Specifikus cél	<ul style="list-style-type: none"> - A közösségi élet infrastrukturális hátterének biztosítása. - A lakosság helyben tartása. - Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése. - Kulturális értékek és hagyományok megőrzése, népszerűsítése.
	Helyi felhívások, támogatható tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> a) Rónai malom épületének belső felújítása b) udvar, kemence építése c) új épület építése - helyi termékek bemutatására és értékesítésére alkalmas üzlethelyiség - közösségi játszóház (billiárd, csocsó, darts, Bowling pálya) - gyermek játszóház - recepció és helyi információs iroda

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az Erzsébet-liget fejlesztését egészíti ki a projektelemmel azzal a céllal, hogy a város lakossága megszeresse és belakja az új közösségi teret.
Célcsoportok	
Kiválasztási kritériumok és alapelvek	Kiemelt projekt eljárásrend
Megengedett projektméret (min – max.)	Minimum: 10.000.000 Ft Maximum: 136.000.000 Ft
Tervezett forrás	összes közpénz ERFA: 136.000.000 Ft összes közpénz ESZA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100 %
Forrás ütemezése	2018-2021
A megvalósítás tervezett időintervalluma	Felhívás megjelenése: 2018.07. Projekt zárás: 2021. 06.

Sorszám	Beavatkozási terület/művelet	Nyitott közösségi terek kialakítása
2.	Kulcsprojekt	NEM
	Indoklás, alátámasztás	A város térszerkezet miatt a közösségi élet jelenleg a városközpontra, illetve az itt található intézményekre koncentrálódik. E helyszínek korlátozott számú látogató befogadására alkalmasak, ezért olyan közösségközpontú területekre – rendezvényhelyszínekre, multifunkcionális sport-szabadidős-rekreációs-kereskedelmi, komplex térhasználatot lehetővé tevő egységekre – van szükség, amelyek teret engednek az izolált, közösségi életből kimaradó csoportoknak, és sokszínű, befogadó közösségeket képesek teremteni a különböző közösségek összefogásával. A helyi hagyományőrző egyesületek nyitott közösségi tér iránti igényének kielégítése is indokolt, azok infrastrukturális feltételeinek kialakítása jelen stratégia mentén valósítható meg. A családok élhetőbb környezetének megteremtésével a beavatkozás a helyi lakosok helyben tartásához közvetlenül hozzájárul.

Specifikus cél	<ul style="list-style-type: none"> - A közösségi élet infrastrukturális hátterének biztosítása. - A lakosság helyben tartása.
Helyi felhívások, támogatható tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - új, a kor igényeit kielégítő játszótér kialakítása - hangosítás, térfigyelő kamerarendszer kiépítése - parkolók, kerékpártároló, összekötő járdák, parkosítás, csobogók, kutyafuttató építése és utcabútorok, egyéb szükséges eszközök beszerzése
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>Az Erzsébet liget területén valósulna meg a 2015. évi Milánói Világkiállítás magyar pavilonjának a felállítása, amely egy kulcsépülete lesz a területen kialakítandó közösségi funkciónak. Továbbá a TOP-2.1.1-15 felhívás kereteiben benyújtott <i>Barnamezős területek rehabilitációja Karcagon</i> elnevezésű projekt keretében a terület infrastrukturális fejlesztése is megvalósulhat. Ezek együttesen adják az alapját a harmadik lépésnek a HKFS keretében megvalósítandó tevékenységeknek.</p>
Célcsoportok	A város fejlődését fő szempontként figyelembe vevő civil szervezetek, gyerekeket támogató civil szervezetek, egészséges életmódot, sportot támogató szervezetek, fiatalokat felkaroló szervezetek.
Kiválasztási kritériumok és alapelvek	Közösségi funkciót támogató tevékenységek száma.
Megengedett projektméret (min – max.)	<p>Minimum: 1.000.000 Ft</p> <p>Maximum: 60.666.667 Ft</p>
Tervezett forrás	<p>összes közpénz ERFA: 60.666.667 Ft</p> <p>összes közpénz ESZA: 0 Ft</p> <p>tervezett önerő: 0 Ft</p> <p>támogatás: 100 %</p>
Forrás ütemezése	2019-2023
A megvalósítás tervezett időintervalluma	<p>Felhívás megjelenése: 2020. 05.</p> <p>Projekt zárás: 2023. 06.</p>

Sorszám	Beavatkozási terület/művelet	Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására és programok, foglalkozások szervezése			
3.	Kulcsprojekt	NEM			
	Indoklás, alátámasztás	<p>A város életében meghatározó, minden évben megrendezésre kerülő programok vannak. Ezeken kívül a helyi közösség körében nagy igény mutatkozik egyéb hasonló jellegű rendezvények iránt.</p> <p>A városban több civil szervezet és csoport aktív közreműködése vehető igénybe az ilyen célú programok megvalósításához: néptáncsoportok, a városi zene- és énekkarok, a hagyományőrző egyesületek, iskolák és óvodák és egyéb civil szervezetek. Az előadásaikon szívesen vesznek részt a helyi közösség tagjai. A generációk összefogásával, a hagyományok megismertetésével és ápolásával ez a beavatkozás a helyi lakosok helyben tartásához közvetlenül hozzájárul.</p>			
	Specifikus cél	<ul style="list-style-type: none"> - A lakosság helyben tartása. - Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése. - Kulturális értékek és hagyományok megőrzése, népszerűsítése. 			
	Helyi felhívások, támogatható tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - koncertek, rendezvények, kiállítások szervezése - a különböző kulturális és hagyományőrző csoportok rendezvényeihez szükséges fellépő ruhák biztosítása - helyi hagyományőrzők tevékenységeinek bemutatására szervezett programok, foglalkozások 			
	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A HKFS akcióterületén megvalósuló helyszín programokkal való feltöltése, a helyi közösség számára a folyamatos közösségi élet biztosítása.			
	Célcsoportok	A város kulturális fejlődésével, hagyományainak megőrzésével foglalkozó szervezetek.			
	Kiválasztási kritériumok és alapelvek	A helyi közösség számára tervezett programok száma. A programok több szektor összefogásával valósulnak meg.			
	Megengedett projektméret (min – max.)	<table border="1"> <tr> <td>TOP-7.1.1-16-H-068-2.1</td> <td>TOP-7.1.1-16-H-068-2.2</td> </tr> <tr> <td>Minimum: 500.000 Ft Maximum: 48.222.039Ft</td> <td>Minimum: 500.000 Ft Maximum: 3.000.000 Ft</td> </tr> </table>	TOP-7.1.1-16-H-068-2.1	TOP-7.1.1-16-H-068-2.2	Minimum: 500.000 Ft Maximum: 48.222.039Ft
TOP-7.1.1-16-H-068-2.1	TOP-7.1.1-16-H-068-2.2				
Minimum: 500.000 Ft Maximum: 48.222.039Ft	Minimum: 500.000 Ft Maximum: 3.000.000 Ft				

	Tervezett forrás	összes közpénz ESZA: 91.507.039 Ft összes közpénz ERFA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100 % Ft
	Forrás ütemezése	2019-2023
	A megvalósítás tervezett időintervalluma	Felhívás megjelenítése: 2019.06. Projekt zárás: 2023. 06.

Sorszám	Beavatkozási terület/művelet	Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására alkalmas helyszín létrehozása
4.	Kulcsprojekt	NEM
	Indoklás, alátámasztás	Alapvető szükséglet a helyi identitás erősítése a hagyományok őrzése, melyben az Önkormányzat mellett meghatározó szerepet játszik a civil szervezetek szerepvállalása. Fontos szempont olyan közösségi tér biztosítása, ahol bárki számára lehetővé válik a hagyományok felkarolása ápolása és egyben bemutatási lehetőségeinek a megteremtése. Ezáltal növelhető a közösség fejlődése és összetartozása. A városunkban ma is élnek olyan hagyományos mesterségeket ismerő és folytató emberek, akik a megfelelő hely biztosításával tovább tudják örökíteni tudásukat a jövő generációja számára.
	Specifikus cél	- A közösségi élet infrastrukturális hátterének biztosítása. - A lakosság helyben tartása. - Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése. - Kulturális értékek és hagyományok megőrzése, népszerűsítése.
	Helyi felhívások, támogatható tevékenységek	- új, közösségi helyszín kialakítása, a hagyományok ápolása és egyben bemutatási lehetőségeinek megteremtése érdekében
	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A HKFS keretében megvalósuló új helyszínek kialakítása.
	Célcsoportok	Hagyományőrző civil szervezetek, intézmények, gazdasági társaságok.

Kiválasztási kritériumok és alapelvek	Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységekre alkalmas új helyszínek száma.
Megengedett projektméret (min – max.)	Minimum: 500.000 Ft Maximum: 10.000.000 Ft
Tervezett forrás	összes közpénz ERFA: 10.000.000 Ft összes közpénz ESZA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100 %
Forrás ütemezése	2019-2023
A megvalósítás tervezett időintervalluma	Felhívás megjelenítése: 2020.05. Projekt zárás: 2023.06.

Sorszám	Beavatkozási terület/művelet	Közösségi összetartozás erősítése
5.	Kulcsprojekt	NEM
	Indoklás, alátámasztás	A város lakosságának közösségként való működésének megvalósítása érdekében elengedhetetlen a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra együttes bevonásával megvalósuló programok megvalósítása, a településen működő iskolai, óvodai és egyéb alapítványok, a vállalkozások, valamint a helyi lakosokból (esetleg más városból származókból) álló baráti társaságok számára történő kulturális és közösségépítő programok szervezésével. A helyi és nemzetközi táborok szintén alapját képezik a közösséghez összetartozás érzésének, ugyanúgy, mint a helyi termékek védjegyeként is szolgáló egységes arculat kialakítása.
	Specifikus cél	- A lakosság helyben tartása. - Sokszínű és együttműködő helyi közösség megteremtése.
	Helyi felhívások, támogatható tevékenységek	- a helyi civil szervezetek, intézmények, helyi vállalkozások, kisebbségek programjai, (csapatépítés, családi napok, iskolai és óvodai szülő-diák vetélkedők, fórumok, közös főzések, csere-bere program) - táborok szervezése (helyi, nemzetközi)

		<ul style="list-style-type: none"> - egységes közös logó kialakítása, közös arculati elemek használata a helyi termékeken (csomagolóanyagok, stb.) - a várost és a közösséget bemutató prospektusok, szóróanyagok 	
	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A helyi közösség akár helyben, akár a nemzetközi viszonylatban képes legyen az összetartozást a kapcsolatokat építeni, ezzel a helyi közösséget összekovácsolni.	
	Célcsoportok	Helyi civil szervezetek, intézmények, helyi vállalkozások, kisebbségeket összetartó szervezetek.	
	Kiválasztási kritériumok és alapelvek	A helyi közösség megismertetése, összetartása érdekében tervezett programok száma. A programok több szektor összefogásával valósulnak meg.	
	Megengedett projektméret (min – max.)	TOP-7.1.1-16-H-068-3.1	TOP-7.1.1-16-H-068-3.2
		Minimum: 500.000 Ft Maximum: 5.000.000 Ft	Minimum: 200.000 Ft Maximum: 1.000.000 Ft
	Tervezett forrás	összes közpénz ESZA: 41.826.294 Ft összes közpénz ERFA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100 %	
	Forrás ütemezése	2019-2023	
	A megvalósítás tervezett időintervalluma	Felhívás megjelenítése: 2019.06. Projekt zárás: 2023.06.	

6.2. Együttműködések

Specifikus cél:

Az együttműködések megvalósítása, a meglévő kapcsolatok ápolása és új kapcsolatok kialakítása elengedhetetlen az „5. *Közösségi összetartozás erősítése*” specifikus cél eléréséhez. Ugyanakkor elősegíti a „3. *Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására programok, foglalkozások szervezése*” specifikus cél megvalósulását is.

Indoklás, alátámasztás:

A fiatalok elvándorlása, a népességmegtartó erő csökkenése, a városi szegregátumok kialakulása, ezáltal a hátrányos helyzetű, sérülékeny, többségükben roma lakosság integrációjának hiánya, nem csak Karcag sajátos problémája. A legtöbb hazai vidéki településen mérhetők ezek a jelenségek, sőt számos nemzetközi példával is találkozhatunk. Az együttműködések erősítése, és újak kialakítása megadják a megfelelő szakmai segítséget is a jó példák integrálásához. A városon belüli együttműködések az átfogó és specifikus célok megfogalmazói és megvalósítói, a térségi

együttműködések pedig a város és környezete szövetének egységességét, közös fejlődését biztosítják.

Az együttműködés tervezett tématerületei:

A HACS a város meglévő testvérvárosi kapcsolatait kívánja erősíteni, annak érdekében, hogy kulturális és közösségi életük és tevékenységük jó példáit megismerhesse, és azokat a városi kulturális-közösségi gyakorlatba átültethesse. A jó gyakorlatok megismerése, illetve lehetséges közös megoldások keresése és megvalósítása érdekében a HACS új, működő együttműködések kialakítását kívánja elősegíteni, hasonló kulturális és társadalmi adottságokkal rendelkező hazai vidéki településekkel és térségekkel is. A HKFS megvalósítása érdekében pedig a civil szervezetekkel történő közös munka elengedhetetlen.

Tervezett forrás:

Az „5. Közösségi összetartozás erősítése” specifikus cél eléréséhez, mely az együttműködések erősítését eredményezi összességében az ESZA forrás terhére 115 millió Ft lett allokálva.

6.3. A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

Karcag Városért Helyi Közösség néven 2016. május 24-én a közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósítására Helyi Akció Csoport (HACS) első ülését tartotta meg, amelyen meghatározta a működési formáját mind Konzorcium. A következő ülésen kerültek megválasztásra a HACS képviselői. Ezt követően még egy ülésre volt szükség, hogy a HACS regisztrációs feltételek teljesítése hiánytalanul megtörténjen.

A Nemzetgazdasági Minisztérium az akciócsoport regisztrációs kérelmét 2016. június 28-án elfogadta.

6.3.1. A HACS összetétele

	<i>Együttműködő partner neve</i>	<i>Képviselet szektor</i>	<i>Képviselő neve</i>
1.	<i>Karcag Városi Önkormányzat</i>	<i>közszféra</i>	<i>Gyurcsek János</i>
2.	<i>Györffy István Nagykun Múzeum</i>	<i>közszféra</i>	<i>Dr. Nagy Molnár Miklós</i>
3.	<i>Fátyolüveg Gyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság</i>	<i>üzleti szféra</i>	<i>Gál András (Vezetőhelyettes),</i>
4.	<i>Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesület</i>	<i>civil szféra</i>	<i>Bene Sándor (Vezetőhelyettes)</i>
5.	<i>„Kátai Gábor Alapítvány”</i>	<i>civil szféra</i>	<i>dr. Fazekas Gábor Gyula</i>
6.	<i>Karcagi Birkafőzők Egyesülete</i>	<i>civil szféra</i>	<i>Nagygyörgy Jenő</i>
7.	<i>Karcagi Birkacsárda Hagyományőrző Egyesület</i>	<i>civil szféra</i>	<i>dr. Csordás László Máté</i>

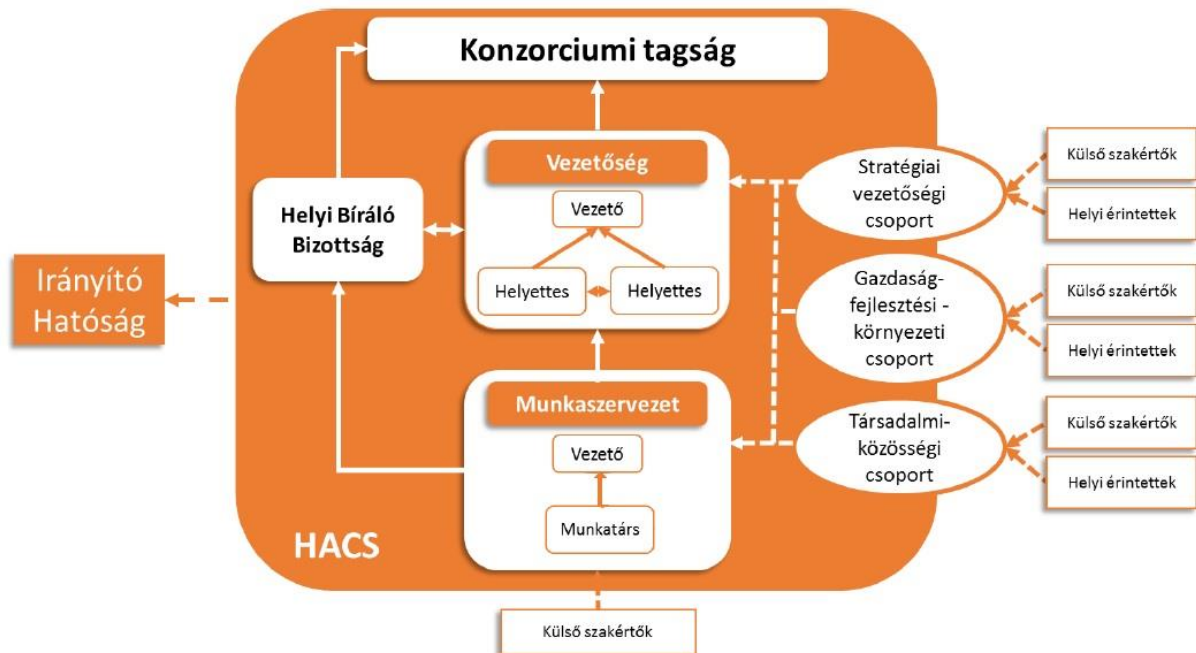
8.	„Gyermeünk mosolya – egészséges gyermekekért” Alapítvány	civil szféra	Farkas Adrienne
9.	Karcagi Hagyományőrző Talpas Íjász Kör Egyesület	civil szféra	Karas Lajos István
10.	Kováts-os Gyermekekért Egyesület	civil szféra	Laczik Dénesné
11.	Kun-Orgonda Zenebarátok Egyesület	civil szféra	Plósz Csilla Margit, Kovács Szilvia Erzsébet
12.	„EURÓ” Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	üzleti szféra	Szatmári János
13.	ESSEN GYERMEKÉTKEZTETÉSI Korlátolt Felelősségű Társaság	üzleti szféra	Mészáros Rita Ágnes
14.	BIOPETI kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	üzleti szféra	Kovács Péter
15.	Nagykunsági, Környezetvédelmi, Területfejlesztési és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	közfélra	Balajti József
16.	Nagykun Víz- és Csatornamű Korlátolt Felelősségű Társaság	közfélra	Andrási István
17.	Karcagi VG Lakatosipari Gyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	közfélra	Nyíri László
18.	Karcag Kincse Rendezvényszervező Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	közfélra	Balajti József

A Karcag Városért Helyi Közösség összetételében a felhívásnak megfelelően mindhárom szféra képviselete biztosított, ezzel megfelelve az alulról szerveződő közösségfejlesztés elvének. A HACS mint összetételét, mint szabályait a konszenzusos döntéshozatallal működő szervezet elveinek megfelelően alakította ki. A Közösség tagsága nyitott, új tagok csatlakozására lehetőség van. A HACS tagjainak jelen összefogása nem csak a KKFS megvalósításáig szól, a beavatkozásokkal létrehozott eredmények fenntartása is cél.

6.3.2. A HACS szervezeti felépítésének bemutatása

A Karcag Városért Helyi Közösség a stratégia megvalósításának első lépéseként, legkésőbb a támogatási szerződés megkötését követő 3. hónap – 1. mérőidő végéig felállítják a munkaszervezetet, Szervezeti és Működési Szabályzatot dolgoznak ki, mely Szabályzat tartalmazza a működés részletes szabályozását, eljárásrendjét, az egyes szervezeti egységek feladatait és felelősségi

körét, munkaügyi szabályozásokat, stb. Így jelen fejezetben kizárólag a legfontosabb működési irányelveket mutatjuk be.

6.3.3. Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása

a) Konzorcium (tagság)

A konzorcium (tagság) a szervezet legfőbb szerve, a tagok összessége, amelyet az alapító tagok alkotnak.

Kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- A HACS működését szabályozó dokumentumok, valamint a HACS stratégiai fejlesztési dokumentumainak az elfogadása, módosítása (pl. konzorciumi megállapodás, SZMSZ, HKFS, támogatási felhívások);
- A HACS működési formájának, jogi kereteinek elfogadása, módosítása;
- A HACS éves költségvetésének elfogadása;
- A HACS tagsági viszonyára vonatkozó döntések meghozatala (pl. új tag felvétele, tag kizárása);
- Az éves beszámoló, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek elfogadása;
- A vezető tisztségviselők (elnökségi tagok, bírálóbizottsági tagok, munkaszervezeti vezető) megválasztása;
- Döntés a támogatandó projektekről (HBB értékelése alapján, IH-nak előterjesztve)

- Minden egyéb olyan stratégiai szintű döntés, amelyet a SZMSZ a Konzorcium kizárólagos hatáskörébe utal.

A Konzorcium működését a Konzorciumi megállapodás és az SZMSZ szabályozza. A tagság üléseit az Elnök hívja össze, de valamennyi tagnak lehetősége van az ülés összehívásának kezdeményezésére. A tagság évente legalább 1 alkalommal ülésezik. A rendes ülés mellett rendkívüli ülés összehívása is lehetséges.

A Konzorcium működésének fő szabályai:

- Határozatképes, ha a tagok legalább 50%-a + 1 fő jelen van;
- Valamennyi tag 1 szavazattal rendelkezik a döntéshozatal során;
- A szavazás minden esetben nyílt;
- A döntéshozatal alapesetben egyszerű többséggel történik;
- Az SZMSZ által meghatározott esetekben – pl. HKFS módosítása, elnökség megválasztása, helyi bíráló bizottság megválasztása, tagok kizárása – a konzorcium 2/3-os döntéssel dönt;
- Az ülésekről jegyzőkönyv készül.

b) HACS Vezetőség

A HACS operatív testülete a Vezetőség. A Vezetőség tagjainak száma – a Konzorciumi megállapodás alapján - 3 fő. A Vezetőség tagjait a HACS tagságából a konzorcium választja ki, 2/3-os döntéssel. A Vezetőség tagjai a 3 szektort (üzleti-, köz- és civil szféra) 1-1 fővel képviselik.

A Vezetőség tagjainak változásáról a konzorciumi tagság dönthet. A Vezetőség egyetlen tagja sem lehet a HACS alkalmazottja.

A Vezetőség feladata az SZMSZ által a hatáskörébe utalt feladatok, valamint a teljes konzorciumi tagság összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök ellátása – egyebek között:

- A HACS működésének, a HKFS megvalósításának irányítása, felügyelete;
- Tagi ülések összehívása, szervezése, levezetése;
- Javaslatétel tagsági jogviszonyra (új tag felvétele, tagsági jogviszony megszüntetése);
- Javaslatétel a munkaszervezet vezetőjére;
- Javaslatétel a támogatási felhívásokra, az értékelési szempontrendszer összeállítására, a támogatási kérelmek befogadására és rangsorolására;
- A HKSF megvalósítása során felmerülő egyéb feladatok ellátása, szükség esetén javaslatétel a HKFS módosítására;
- Éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek előterjesztése.

A Vezetőség saját ügyrendje szerint működik az SZMSZ alapján. Akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van, a határozatokat egyszerű szótöbbséggel hozza. A szervezet képviselőit a Vezető jogosult, a Vezetőt a HACS tagjai választják.

c) Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HBB a helyi fejlesztési stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi, helyi fejlesztések megvalósítása érdekében a HACS által közzétett felhívásokra benyújtott Támogatási Kérelmek kiválasztási folyamatában döntés-előkészítő tevékenységet lát el.

A HACS rendes tagjaiból választott önálló testület. A HBB tagjait a HACS konzorciumi tagsága választja, 2/3-os többséggel, az alábbi feltételek figyelembevételével:

- A HBB tagjai személyükben nem lehetnek azonosak a HACS elnökével és 2 alelnökével;
- A képviselt szervezet székhellyel vagy telephellyel rendelkezik a településen (adódik a HACS tagságból);
- A HBB megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét;
- A három érdekszféra képviselése arányosan valósul meg az alábbiak szerint:
 - A HBB 5 testületi tagból (2 fő a közszféra, 2 fő a civil szféra, 1 fő az üzleti szféra képviselőjében) áll, akik szükség szerinti helyettesítésére (távollétében, illetve összeférhetlenség esetén) 1-1 póttagot választanak, mindhárom szektorból. Póttag csak a saját szektorába tartozó tagot helyettesíthet, hogy a HBB-ben meghatározott arányok ne módosuljanak.
 - El kell kerülni, hogy az egyes szervezeteket képviselő személyek másik érdekszféra képviselőjében is megjelenjenek
 - A HBB minden tagja 1 szavazattal rendelkezik.
 - A HBB akkor határozatképes, ha mind az 5 tag jelen van.
 - HBB-ben a szavazatok legalább 50%-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják.
- Az 5 tag egyike tölti be a Bizottság elnökének pozícióját, alelnököt is választanak, aki az alelnököt távollétében helyettesíti.

Összeférhetlenség kezelése: a HBB tagja nem vesz részt saját szervezete pályázatának értékelésében, illetve olyan pályázat értékelésében, amelyben közeli hozzátartozója érintet.

d) Munkaszervezet és munkaszervezeti vezető

A Munkaszervezet a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezete, feladata az igazgatási és pénzügyi feladatok ellátása. A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezeti vezető irányítja. A Munkaszervezetben dolgozók tevékenységüket munkaviszony keretében látják el.

Feladata a HKFS tervezési folyamat menedzselése, a HKFS megvalósítása, az alábbi fő részfeladatok ellátásával, a munkaszervezeti vezető irányítása mellett:

- A HACS tevékenységének koordinálása, adminisztrációs, titkársági feladatok elvégzése;
- Szervezeti szabályzat, munkatervek, kommunikációs tervek elkészítése;
- Térségi animáció, projektgenerálás;
- Ügyfélszolgálati feladatok, információszolgáltatás, tájékoztatás a potenciális és tényleges támogatást kérők számára;
- A Munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban;
- Beérkezett támogatási kérelmek értékelése, pályázatok felterjesztése döntésre (döntési jogkör nélkül): beérkezett projektjavaslatokról és a HBB döntéseiről szóló nyilvántartások, jegyzőkönyvek vezetése; a benyújtott projekt adatlapok előkészítése döntéshozatalra;

- Beszámoló, előrehaladási jelentések összeállítása a pályázati követelmények szerinti formában és tartalommal;
- Döntés-előkészítő anyagok összeállítása a Konzorcium, az Elnökség és a HBB számára;
- Monitoring feladatok ellátása;
- A HACS működési költségeinek kezelése, elszámolások készítése, jelentések és fizetési kérelmek benyújtása az Irányító Hatóságnak;
- A HACS szakmai képviselete;
- Operatív szintű kapcsolattartás, események szervezése és koordinálása;
- Nyilvánosság biztosítását szolgáló tevékenységek ellátása;
- A HACS működéséhez szükséges technikai háttér, infrastruktúra biztosítása.

A Munkaszervezet szervezeti felépítése, feladatai, létszáma a szervezet tevékenységeihez igazodóan változhat, amely az SZMSZ-ben kerül meghatározásra; az alábbi fő szempontok mindenkori figyelembevételével:

- A Munkaszervezet a HACS tagegysége.
- A Munkaszervezet jogképes és cselekvőképes, non-profit szervezet.
- A Munkaszervezetnek biztosítani kell a feladatok hatékony és minőségi ellátásához szükséges ismeretekkel, képzettséggel és tapasztalatokkal rendelkező humán erőforrásokat (a térség közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttérrel és helyismerettel), valamint technikai hátteret.
- A Munkaszervezetnek biztosítani kell 1 fő a térségben széles körben elfogadott, tapasztalt vezetőt, aki megfelelő szakmai képességekkel és tudással rendelkezik a munkaszervezet animációs, projektgenerálási, gazdaság- és társadalomszervezési feladatainak koordinálásához és a HACS operatív működésének irányításához.
- A munkaszervezet vezetője nem lehet a HACS elnöke/vezetője.
- A Munkaszervezet munkatársai pályázatírói és egyéb vállalkozói tevékenységet nem végezhetnek a HKFS pályázati felhívással érintett intézkedéseivel összefüggésben.
- A vezető és a munkatársak munkaköri leírás alapján végzik a munkájukat (SZMSZ).

6.3.4. A HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása

A HACS a legfőbb döntéshozó szerv. Döntéseit a HBB készíti elő, azaz a HBB öt tagja végzi a tényleges tartalmi értékelést, a Munkaszervezet által lebonyolított formai és jogosultsági értékelést követően. A HBB javaslatát a Munkaszervezet előterjeszti a Konzorciumnak. A Konzorcium által kiválasztott és pontszám szerint rangsorolt Támogatási Kérelmek (TK) kerülnek megküldésre az IH-nak ellenőrzésre.

Az értékelési folyamat kétféle eljárásrendet követ:

- A kulcsprojektek esetén kiemelt eljárásrend alapján történik a pályáztatás és a kiválasztás;

- Az egyéb (helyi felhívásokra érkező) projektek esetében a pályáztatás folyamatos, szakaszos értékeléssel, azaz a HACs által megjelentetett Felhívást követően folyamatosan be lehet nyújtani a pályázatokat a HACs Munkaszervezetéhez.

Az **eljárási keretek** további részletei a **Szervezeti és Működési Szabályzatban** kerülnek majd kidolgozásra.

6.3.5. A HKFS megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében

Javasolt összetétel: 2 fő - 1 fő munkaszervezet vezető és 1 fő ügyintéző.

A **szervezeti keretek** további részletei a **Szervezeti és Működési Szabályzatban** kerülnek majd kidolgozásra.

6.4. Kommunikációs terv

A kommunikáció célja a HKFS megvalósulásával elért eredmények a közzététele, a projekt ismertségének és elfogadottságának növelése érdekében. A kommunikációs tevékenységek - a tervezéstől kezdődően biztosítják a források felhasználásának átláthatóságát, és a megvalósult fejlesztések nyilvánosságát.

6.4.1. Célcsoportok meghatározása

A Kommunikációs terv elkészítésének, a kommunikációs feladatok meghatározásának egyik fő alaptervékenysége a bevonni, illetve megszólítani kívánt célcsoportok azonosítása.

A stratégiában meghatározott fejlesztési irányok és beavatkozási területek alapján a HKFS tervezése, megvalósítása során az alábbi célcsoportok érintettek:

- A város kulturális csoportjai:
 - hagyományőrző csoportjai: néptánc csoportok, népdalkörök, kézművesek, stb.
 - művészeti csoportok: színházi csoportok, énekkarok, zenekarok, zenészek, fényképészek, festők stb.
- A város kulturális életének vezetői:
 - művelődésszervezők
 - múzeumigazgatók, kiállítás vezetői, kulturális egyesületek vezetői, oktatási intézmények vezetői, vallási vezetői, stb.
- A város nonprofit szereplői: egyesületek, alapítványok, nonprofit kft-k.
- A város hátrányos helyzetű, sérülékeny társadalmi csoportjai:
 - nők, idősek, nagycsaládosok, pályakezdő fiatalok, fogyatékkal élők, szegénységben élők, alacsony iskolai végzettségűek, kisebbségi etnikumok tagjai.
- A város hátrányos helyzetű csoportjainak segítői: szociális munkások, védőnői szolgálatok, családsegítők stb.
- A város kis- és középvállalkozásai.
- Környezetvédelmi szervezetek.

- A kulcsprojektek közvetlen érintettjei:
 - Beruházási projekt lehetséges érintettjei: városrészek lakossága, közösségei, a kulcsprojekt fejlesztéseivel érintett városrészek civil szervezeteinek tagjai, a kulcsprojekt fejlesztéséhez más városrészekből érkező csoportjai (kreatív iparhoz köthető, a képzéseket, szakmai műhelyeket vezető szakemberek, művészek, más városrészekből érkező alkotó közösségek, akik bemutatkozási lehetőséget kapnak az adott helyszínen).
 - Soft projektek érintettjei: kulturális és művészeti csoportok, kézműves és hagyományőrző körök, művészeti képzésben résztvevők, az alkotó tevékenységekbe bevont hátrányos helyzetű csoportok (fogvatékkal élők, munkanélküliek, szenvedélybetegek, mentális betegségekben szenvedők, mélyszegénységben élők, dolgozó- és időskori szegénységben élők stb.)
- Aktív, a város kulturális életének javításáért, a közösség építéséért tenni kívánó lakosság.
- A széles helyi nyilvánosság.

A megszólított célcsoportok a HACS illetékességi területének teljes lakónépességét, helyi társadalmát lefedik.

6.4.2. Kommunikációs tevékenységek és alkalmazott kommunikációs eszközök

A projekt előkészítési szakaszának kommunikációs feladatai

Kommunikációs terv

Jelen Kommunikációs terv a HKFS Cselekvési tervének egyik alfejezetét képezi: tartalmazza a megvalósítani kívánt kommunikációs és nyilvánosságot biztosító tevékenységeket, azonosítja a stratégiai tervezés, megvalósítás és fenntartás során megszólítani, bevonni kívánt célcsoportjait, meghatározza a kommunikációval kapcsolatos felelősségi köröket, és bemutatja az ehhez szükséges humán kapacitást.

A Kommunikációs terv tartalmazza a kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó fő feladatok ütemezését, figyelembe véve a projekt maximális futamidejét, illetve azt, hogy a projekttel kapcsolatos uniós támogatást promotáló kommunikáció nem kezdődhet meg a támogatási szerződés (TSZ) megkötése előtt, azt követően viszont a TSZ-ben meghatározott kötelező követelményeknek kell mindenben megfelelnie.

Jelen terv részét képezi a kommunikációs tevékenységek pénzügyi tervezése is.

Honlap

A HACS a projekttel kapcsolatos tájékoztatás érdekében létrehozott a város honlapján egy aloldalt a következő linken: <http://www.karcag.hu/hacs/>

Itt közzétételre kerül minden információ a HKFS tervezéséhez, megvalósításához és az utóéletéhez/fenntartásához kapcsolódóan.

A Munkaszervezet felel azért, hogy az aloldal aktualizálása folyamatos legyen, a nyilvánosság számára a legfrissebb információkat tegye közzé.

A honlapon is meghirdetésre kerülnek a CLLD-hez kapcsolódó lakossági fórumok felhívásai, publikálásra kerülnek a sajtómegjelenések, a fotódokumentációk.

A HACS által kiírt pályázatok meghirdetésére is a honlapon kerül sor, illetve a pályázati felhívás mellett itt kerül feltüntetésre a pályázáshoz szükséges minden információ, a későbbiekben pedig a pályázatok eredményei.

A későbbiekben kialakítandó honlapon az európai uniós támogatásról a HACS az alábbi információkat teszi közzé: a kedvezményezett neve, a projekt címe, a szerződött támogatás összege, a támogatás mértéke (%-ban), a projekt tartalmának bemutatása, a projekt tervezett befejezési dátuma és projektazonosító száma.

Kialakításra kerül a honlapon továbbá az ún. Infoblokk is, amely a következő kötelező elemek tartalmazza: Széchenyi 2020 grafikai elem, Széchenyi 2020 logó, EU-logó és az Európai Unió kiírás, a magyar kormány logója, a támogató alapokra (ESB alapokra) vonatkozó utalás és a „Befektetés a jövőbe” szlogen.

Közösségi média

A HACS a célcsoportok könnyebb és gyorsabb elérhetősége érdekében létrehozza saját Facebook oldalát. Gondoskodik arról, hogy az oldal folyamatosan frissüljön és az aktuális információk az oldalon elérhetőek legyenek. A fiatalok és középkorúak megszólításának egyik leggyorsabb és legbiztosabb módja a közösségi oldal, mint kommunikációs és nyilvánossági csatorna alkalmazása.

A projekt megvalósítási szakaszának kommunikációs feladatai

Levelezőlista

A benyújtott pályázatok alapján a Munkaszervezet munkatársai a pályázók és a pályázatban feltüntetett kapcsolattartók e-mail címeiből létrehoznak egy közös levelezőlistát, amely segítségével e-mail-es kapcsolatot tartanak fenn az érintettekkel és minden szükséges pályázati/elbírálási/megvalósítási stb. információt elektronikus formában küldenek meg - a hivatalos postai értesítést megelőzően.

Tájékoztató tábla elkészítése és elhelyezése

A lakosság tájékoztatását, figyelmének felhívását a HKFS megvalósításához kapcsolódó, európai uniós támogatásból megvalósuló helyi fejlesztésekről azok megvalósulási helyszínein, a fizikai megvalósulás kezdetekor kihelyezett tájékoztató táblák útján biztosítja.

A tájékoztató táblák méretét a megvalósult projekt költsége és típusa határozza meg az előírások, szabályozások alapján („C” / (A2) 594 x 420 mm/ típus). A tájékoztató táblák az előírásoknak megfelelően a következő információkat tartalmazzák: a projekt címe, a projekt célja, a kedvezményezett neve, a támogatási szerződés / támogatási okirat szerinti támogatási összeg, a projekt azonosítószáma, a kötelező arculati elemek.

Fotódokumentáció

A HACS kommunikációs céllal a megvalósult fejlesztésekről, az infrastrukturális beruházásokról, eszközbeszerzésekről és a kulturális, közösségi célú soft fejlesztési elemekről (kreatív foglalkozások, képzések, tréningek stb.) 5-5 darab jó minőségű, 300 dpi felbontású vagy minimum 1 MB méretű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképet készít vagy készíttet. Az infrastrukturális fejlesztések

esetében a megvalósulás előtt, közben és azt követően is készül 5-5 darab fotódokumentáció készül, a szoft fejlesztéseknél pedig további szempontként a HACS ügyel a személyiségi jogok tiszteletben tartására.

A projekt megvalósítását követő szakasz kommunikációs feladatai

TÉRKÉPTÉR

A széleskörű nyilvánosság biztosítása érdekében a HACS gondoskodik arról, hogy a projektről szóló leírást, a professzionális, a fejlesztést igényesen bemutató nyomdai felhasználásra alkalmas fényképet az erre a célra létrehozott TÉRKÉPTÉR-be feltölti.

6.4.3. Szervezeti keretek

A HACS működésének, valamint a HKFS tervezésének, megvalósításának, majd azt követő időszak kommunikációs feladatainak elvégzésével a HACS döntéshozó szerve nyertes pályázat esetén külső szakértőt bíz meg.

6.4.4. A kommunikációs tevékenységek ütemterve, pénzügyi terve

Kommunikációs eszközök	Tevékenység időbeni ütemezése (év/hónap)	Darab-szám	Az eszköz paraméterei	Az eszköz költsége
Sajtómegjelenések összegyűjtése és sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásról		2	Minden sajtó folyamatos figyelése, az ott megjelent információk összegyűjtése	60.000 Ft
Aloldal létrehozása		1	Aloldal megtervezése, feltöltése, fejlesztése,	60.000 Ft

			folyamatos frissítése, tartalmi bővítése	
Közösségi média alkalmazása		1	A HACS saját Facebook profiljának létrehozása folyamatos aktivitás biztosításával	Ingyenes, a Munkaszervezet végzi
Levelező lista		1	A HACS felhívásaira pályázók és a pályázatban feltüntetett kapcsolattartók e-mail címeiből létrehozott levelező lista.	Ingyenes
Tájékoztató tábla kihelyezése		1	C tábla kihelyezése	10.000 Ft
Fotódokumentáció		1	Jó minőségű, 300 dpi felbontású vagy minimum 1 MB méretű, nyomdai felhasználásra alkalmas fényképek készítése minden eseményről	50 000 Ft
TÉRKÉPTÉR		1	Központi TÉRKÉPTÉR feltöltése	5 000 Ft
HACS események		8	Forumok	10.000 000 Ft
Marketing		1	Marketing eszközök beszerzése, záró rendezvény	1.830 000 Ft
Összesen				12 015 000 Ft

Az idő ütemterv a támogatási szerződés megkötésétől függ, a megkötés időpontjában ez felülvizsgálatra kerül.

6.5. Monitoring és értékelési terv

A HACS felelős a helyi fejlesztési stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósításának nyomon követéséért. A monitoring célja, hogy rendszeres és megbízható információ álljon a HACS és a HACS-on keresztül a település lakossága, valamint a támogató intézmény rendelkezésére a támogatási keret felhasználásáról és a stratégia céljainak

megvalósításáról. A monitoring folyamatos adatgyűjtésen alapszik, amely lehetővé teszi, hogy a HACS/IH vizsgálja a tevékenységek előrehaladását a kitűzött célok viszonylatában.

A HACS a következő három szinten végez monitoring tevékenységet:

- A HACS által felhasználható támogatási keretösszeg ütemezett és szabályszerű felhasználásáról,
- A Támogatási kérelmek (TK) támogatási szerződésben foglalt vállalásainak teljesüléséről,
- A HKFS céljainak megvalósításáról.

A monitoring folyamata

1. A rendszer kiépítése:

- *Indikátorok/mutatószámok és az adatgyűjtés módjának meghatározása:* a TOP 7. prioritásban alkalmazott indikátorokhoz és a stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez kapcsolható mutatószámok, amelyeket a HKFS-ben meghatározott eredmények, illetve kimenetek /mérhető értékeknek /outputoknak megfelelően a pályázati felhíváshoz kapcsolódó pályázati útmutatóban tesz közzé a HACS. A vállalt indikátor értékeket a benyújtott helyi pályázatok, illetve a Támogatási Szerződés mellékletét képező támogatást nyert pályázati dokumentáció tartalmazzák.
- *Jelentési rendszer kidolgozása:* a HACS a helyi pályázati felhívásokhoz kapcsolódó útmutatóban határozza meg a jelentések tartalmát (formanyomtatvány mellékelésével), illetve a jelentések gyakoriságát. A projektgazdák jelentési kötelezettsége függ a projektek fajtájától és méretétől, de minimum félévente benyújtják az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének.
- *Adminisztrációs rendszer kialakítása a Munkaszervezet menedzsment költségeink nyomon követésére:* a HACS által készítendő időközi beszámolók és kifizetési kérelmek elkészítéséhez a HACS Munkaszervezete felállít egy adminisztrációs rendszert, amellyel a működéshez szükséges források költségeinek nyomon követését végzi.

2. Indikátorok mérése:

Adatgyűjtés és feldolgozás

A HKFS indikátorait a projektgazdák által megvalósított fejlesztések kimenetei és eredményei adják meg: a HACS Munkaszervezete a projektgazdák előrehaladási kérelmei alapján összegyűjtött outputokat és az IH-tól kapott információkat összegzi stratégiai szinten, és veti össze a HKFS-ben meghatározott mérőszámokkal. Emellett központi módszertan alapján használói mérések is készülnek.

Indikátor	Adatgyűjtés módja	Adatgyűjtés gyakorisága
Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (CO39) (m2)	Kedvezményezettek beszámolóí (output indikátorok összesítése)	Félévente
Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (CO38) (m2)	Kedvezményezettek beszámolóí (output indikátorok összesítése)	Félévente

Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (PO16) (Fő)	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	Félévente
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (PO23) (darab)	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	Félévente

A projektgazdák a támogatási szerződésben rögzített módon, tartalommal és rendszerességgel nyújtják be az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének. A projektgazdák érdekltségét és a jelentési fegyelmet a jelentéstételi kötelezettség és a támogatás lehívásának összekötésével kell biztosítani.

Az előrehaladási jelentésben a projektgazdák a TK-ban meghatározott indikátorok időbeli teljesülését mutatják be.

A HACS Munkaszervezete az Előrehaladási jelentés elfogadását helyszíni ellenőrzéshez is kötheti.

A HACS Munkaszervezete, a HKFS-re alapozott Felhívás és a HACS Vezetőség által alkalmazott projekt-kiválasztási eljárásrend alapján, valamint a kedvezményezettek Előrehaladási jelentéseiből nyert információt összesíti, és rendszeresen, de legalább félévente egyszer beszámolót készít a HACS részére, hogy bizonyosságot adjon a stratégia megvalósításának eredményes előrehaladásáról. A HACS döntéshozó szerve által elfogadott, éves monitoring jelentést minden évben november 30-ig megküldi az IH részére.

A HACS félévente kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámolót készít és nyújt be az Irányító Hatóság felé, amelyben ismerteti a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia végrehajtásának előrehaladását és működéshez szükséges források kifizetését igényli meg.

3. Átfogó értékelések

A HACS Munkaszervezete az indikátorok teljesülésén felül a támogatott tevékenységek hatékonyságát, eredményességét átfogó, jellemzően kvalitatív értékelési módszerekre épülő vizsgálatokkal is mérni tervezi. Az átfogó értékelés célja, hogy a számszerűsíthető mutatószámok mellett képet adjon a HACS működéséről, a program ismertségéről, társadalmi beágyazottságáról és hatásairól.

E cél érdekében a HACS időközi beszámolót készít a programmegvalósítás felénél annak érdekében, hogy a szükséges korrekciók még megtehetőek legyenek. A program eredményességét pedig átfogó záróvizsgálattal tárja fel.

Az átfogó értékelések objektivitásának biztosítása érdekében e vizsgálatokat külső szakértő bevonásával érdemes megvalósítani, a módszertan részletes kidolgozásával. A vizsgálatok tervezett időpontja: 2018. és 2020.

4. Az eltérések okainak vizsgálata, kezelése

Amennyiben az összegyűjtött adatok a HKFS-ben tervezett mutatók, illetve várt hatások teljesülésétől eltérő tendenciát mutatnak (pl.: kevés a pályázó, forrásfelhasználás üteme lassú, a programokban résztvevők száma elmarad a várttól stb.) a HACS feladata az, hogy az eltérések okainak feltárásáról rendelkezzen a stratégia rendkívüli felülvizsgálatáról, Értékelő jelentés elkészítése formájában.

Az értékelést a HACS önértékelés keretében végzi, ennek első lépéseként a HACS munkaszervezete feladat-meghatározást készít, amelyben leírja az értékelés célját és módszertanát. Az elkészült értékelésben az eltérések stratégiára visszavezethető vagy operatív jellegű okainak azonosításán túl, javaslatot kell megfogalmazni a szükséges beavatkozásokra konkrét, aktualizált Cselekvési terv formájában.

Az Értékelő jelentést és az annak alapján készített Cselekvési tervet megtárgyalja a HACS és dönt a szükséges beavatkozásokról. A HACS a HKSF esetleges módosításával összefüggésben vagy ügyrendi módosításokról előzetesen egyeztet az IH-val.

5. Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Az eredmények kommunikálásának tervezett módjai:

- HACS honlapján hírek, publikációk megjelentetése;
- Tájékoztató napok, fórumok szervezése a felülvizsgálatról, esetleges módosításokról.

6.6. Horizontális célok

6.6.1. Esélyegyenlőség

A HACS a HKFS tervezési folyamata, megvalósítása és monitoringja során a nemek közötti esélyegyenlőség érdekében biztosítja, hogy a hatáskörében elvégzendő (menedzsment és adminisztrációs) feladatok esetén női munkavállalók esetében garantálja az „azonos munkáért azonos bért” elvét.

A HKFS tervezése során a városban található különféle, releváns sérülékeny és / vagy hátrányos helyzetű csoportok, illetve azok képviselői megszólításra, bevonásra kerültek. A megoldásra váró problémák feltárása és az elérendő cél megvalósítási folyamatának megtárgyalása, valamint a beavatkozások, kulcsprojektek és a cselekvési terv kialakítására rendezett szakmai workshopokon egyaránt biztosított volt a település sérülékeny, illetve hátrányos csoportjainak – fogyatékkal élők, nők, idősek, pályakezdő fiatalok, nagycsaládosok, szenvedélybetegek, mélyszegénységben élők – megjelenése és aktív részvétele.

A HKFS kulcsprojektje, „Fedett közösségi terek fejlesztése és kiépítése” teljes körűen akadálymentesített módon valósul meg. A tervezett beruházások megvalósításakor a mozgásukban korlátozottak, és az érzékszervi fogyatékkal élők (vakok és gyengén látók, hallássérültek stb.) számára egyaránt, egyenlő eséllyel elérhető és használható infrastruktúra kialakítására kerül sor.

A HKFS által tervezett soft tevékenységek (pl.: szakmai képzések, kulturális programok, családi nap stb.) mindegyike az egyenlő bánásmód és diszkriminációmentes városi szociális élet megvalósítására törekszik. A programok célja a hátrányos helyzetű csoportok integrálása és részvételük biztosítása a város közösségi és kulturális életében. A stratégiában felvázolt beavatkozások megvalósítása során esélyt teremtünk minden társadalmi csoport, társadalmi réteg számára a felzárkózásra. Ezzel a bármely szempontból is hátrányos helyzetben lévőket segíteni tudjuk a mindennapjaik során felmerülő gondok megoldásában és egyben a társadalmi befogadásuk is erősödik.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a HKFS Cselekvési terve a HACS illetékességi területére vonatkozó Karcagi Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseit figyelembe véve került kidolgozásra.

A HKFS megvalósítása során a pályázatok kiírásakor előnyt élveznek, plusz pontban részesülnek azok a pályázók, akik:

- Pályázatukban a hátrányos helyzetű csoportok (a szegénységben élők, fogyatékkal élők, nők, idősek, pályakezdő fiatalok, nagycsaládosok, etnikai csoportok) negatív megkülönböztetésének mérséklését vagy felszámolását tűzték ki célul, illetve ezen csoportokba tartozók számára szerveznek programokat;
- Vállalják, hogy a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci integrálódását elősegítik, olyan új munkahelyeket hoznak létre, ahol az aktuálisan álláskeresőket, nőket, 50 év felettieket, pályakezdő fiatalokat, nagycsaládosokat, fogyatékkal élőket, etnikai kisebbséghez tartozókat foglalkoztatnak;
- A tervezett infrastrukturális beruházásuk, valamint soft kulturális, közösségi programok megvalósítása során a lehető legtöbb érzék vagy mozgásszervi sérüléssel élő személy egyenlő esélyű hozzáférést biztosítják, azaz megfelelnek a komplex akadálymentesítési kritériumnak.

A HKFS céljai közt szerepel, hogy a város közösségi, kulturális életében a diszkriminációmentesség érvényesüljön: azaz a létrejövő fejlesztéseknek a sérülékeny és/vagy hátrányos helyzetű csoportok ugyanúgy kedvezményezettjei lehessenek, mint a többségi társadalom tagjai; továbbá azokból előnyöket kovácsolhassanak, felzárkózásukat, beilleszkedésüket elősegítsék.

A stratégia megvalósításakor a Karcagi Helyi Közösség kiemelt figyelmet kíván fordítani az esélyegyenlőség biztosítására, melynek kereteit a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szabja meg.

6.6.2. Fenntarthatóság

A HACS az Európai Unió és a magyar szabályozásoknak eleget téve a fenntartható fejlődés biztosítását és a környezet védelmét horizontális megközelítésben, minden tevékenységébe beépítve kezeli.

A környezeti fenntarthatóság biztosítása már a HKFS tervezése során is fontos szempont volt: az adminisztratív feladatok végrehajtásakor a HACS törekedett az anyagfelhasználás/a hulladék keletkezésének minimalizálására, újrahasznosított eszközök alkalmazására és a helyi eredetű termékek használatára. A tervezés során tartott találkozók, workshopokon a nyilvánosság biztosítása mellett ügyelt arra, hogy a meghívót és napirendet tartalmazó dokumentumok, valamint a csatolt háttéranyagok mindegyike elektronikus formában kerüljön továbbításra.

A HKFS tervezésének és megvalósításának környezeti fenntarthatóság szempontjából fő horizontális célkitűzései a helyi természeti és kulturális örökség védelme, a helyi erőforrások felhasználása, a helyi termékek és értékek támogatása.

A HKFS cselekvési tervében mind a beruházási, mind a soft fejlesztési elképzelések és irányok a fenti szempontokkal kell, hogy összeegyeztethetők legyenek. Pályázói oldalról ezért előny élveznek majd, és ezáltal plusz pontban részesülnek azok, akik pályázatukban:

- Tevőlegesen hozzájárulnak a helyi természeti és kulturális örökség védelméhez;
- A helyi termékekre alapoznak vagy előnyben részesítik azokat;
- Infrastrukturális beruházás esetén gondoskodnak a környezeti kockázatok csökkentéséről/elkerüléséről;
- A környezeti fenntarthatóság jegyében figyelemfelkeltő, érzékenyítő, szemléletformáló szoft fejlesztéseket terveznek és valósítanak meg.

Fontos szempont, hogy a tervezett fejlesztések mindegyike költséghatékony: azaz a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság elveit szem előtt tartó, takarékos költségvetéssel rendelkezik.

A környezetvédelmi fenntarthatóság szempontjai érvényesülésének monitoringja a benyújtott pályázatok dokumentációja és a dokumentált nyomonkövetés alapján történik, mivel a HACS által támogatott pályázatok mindegyikének meg kell felelnie valamely környezeti fenntarthatósági szempontnak.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A HKFS tervezésének és megvalósításának egyik fő innovatív elemét az alulról jövő kezdeményezésekre épülő, közösségi alapú tervezés jelenti. Stratégiánk egy kulturális, közösségi és gazdasági irányokat célul kitűző, a város egészét megszólítani kívánó fejlesztési elképzelésre épül, amely nem csak érinti, hanem átszövi, összefogja a helyi társadalomnak ezt a három területét. Ilyen széles körű, a köz-, a civil- és üzleti szektor közel azonos szintű részvételén alapuló tervezési folyamatra, mint a HKFS esetében, korábban még nem volt példa.

Központi célként, a közösségi tervezés valósul meg, mivel Karcagon eddig még nem volt olyan helyszín, amely egyazon időben minden korosztály igényét kielégítve alkalmas lett volna a szabadidő hasznos eltöltésére. Itt megtalálható a sportolási lehetőségtől kezdve, a szabad levegőn való közös időtöltésen át, a szórakozási lehetőségekig. A kialakításra kerülő közösségi hely minden érdeklődési irányvonalat felölelő rendezvények helyszíne tud lenni.

6.8. Kockázatok

A Karcagi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájának megvalósítása során felmerülő kockázatokat és azok kezelési lehetőségeit az alábbi táblázat összegzi. A bekövetkezési valószínűség és a hatás nagysága szerint a kockázatok négy fő kategóriába sorolhatók: előbbi esetén az „alacsony – kis – közepes – magas”, utóbbinál a „kis – közepes – nagy – kritikus” tartományokba.

Kockázat megnevezése	Kockázat típusa	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás	Kockázatkezelési beavatkozások
Vállalkozók és szállítók nem megfelelő kiválasztása	Műszaki	Kis	Nagy	A vállalkozók referenciáinak részletes és körültekintő vizsgálata, az időre történő szállítás ellenőrzése.
A kivitelezés időszakában vis major esemény bekövetkezte (pl. világháborús bomba, lőszerek, magas talajvíz stb.)	Műszaki	Kis	Közepes	Lehetséges vis major esetről lévén szó, az illetékes szervtől (pl. Katasztrófavédelem) gyors intézkedés kérése.
Mind a kivitelezés, mind a működtetés ideje alatti meghibásodások	Műszaki	Kis	Közepes	Berendezések megfelelő használatának felügyelete, a technológia folyamatos ellenőrzése.
Kedvezőtlen időjárási körülmények következtében elhúzódik a közösségi terek kivitelezése	Műszaki	Kis	Nagy	Fontos a pontos tervezés és a megfelelő időbeli ütemezés (pl. infrastrukturális beavatkozások nyári hónapokra időzítése).
Jogsabályi környezet megváltozása	Jogi	Közepes	Közepes	Az olyan érzékeny területek, mint a közbeszerzési eljárás, melynek jogszabályi előírásai folyamatosan változnak, minél gyorsabb lefolytatása.
Az engedélyeztetési eljárás elhúzódása	Jogi	Közepes	Nagy	A projektek ütemtervét úgy szükséges összeállítani, hogy az engedélyezési eljárások elhúzódása mellett is reális legyen a megvalósítás. Javasolt "puffer" beiktatása, illetve a hatóságokkal való folyamatos kapcsolattartás.
Környezetvédelmi vagy műemlékvédelmi előírások megnehezítik a megvalósítást	Jogi	Kis	Közepes	A tervezés során törekedni kell a környezetvédelmi és műemlékvédelmi szempontok teljes körű figyelembevételére.

A beruházások a helyi lakosság ellenállásába ütköznek	Társadalmi	Kis	Nagy	A lakosság folyamatos tájékoztatásával, bevonásával, mediálással csökkenthető az ellenállás.
A projektekbe bevont cél-csoport negatív hozzáállása, részvétel felmondása a projekt megvalósítás során	Társadalmi	Közepes	Kritikus	Lehetőség szerint elkötelezett személyek bevonása a célcsoportba. A célcsoport tagok számára szankciók beépítése a részvétel felmondása esetén.
Előre nem tervezett pótmunkák felmerülése	Kivitelezési / pénzügyi	Kis	Közepes	A pénzügyi tervezés során fontos a tartalékok képzése, költségvetésbe illesztése.
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	Pénzügyi	Közepes	Közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
Az közösségi terek működtetéséhez nem állnak rendelkezésre a megfelelő szervezeti feltételek	Intézményi	Közepes	Nagy	A megfelelő kompetenciák és képességek vizsgálatával szükséges az új szervezetet kialakítani. Releváns szakmai tapasztalattal rendelkező humán erőforrás bevonása ajánlott.
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	Humán erőforrás	Közepes	Kritikus	Az Önkormányzat igyekszik megbízható, kipróbált és elkötelezett szakemberekre bízni a projekt megvalósítási feladatokat.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Összesen	%
1	Fedett közösségi terek fejlesztése és kiépítése	0	0	0	0	5,7	130,3	0	0	136	40
2	Nyitott közösségi terek kialakítása	0	0	0	0	0	20,7	20	20	60,7	18
3	Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására programok, foglalkozások szervezése	0	0	0	0	6,5	28,75	56,25	0	91,5	27
4	Hagyományőrző, közösségépítő és kulturális tevékenységek bemutatására alkalmas helyszín létrehozása	0	0	0	0	0	5	3	2	10	3
5	Közösségi összetartozás erősítése	0	0	0	0	0	37,9	3,9	0	41,8	12
	Összesen	0	0	0	0	12,2	222,65	83,15	22	340	100

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	0	1	5	5	5	5	2	23
Animációs költségek	10	0	21	5	0	0	1	37
Összesen	10	1	26	10	5	5	3	60

A működési költségek közé tervezett összegek a rendszeresen (többnyire havi szinten) felmerülő költségek, amelyek a munkaszervezet (HACS iroda) folyamatos működéséhez kapcsolhatók: munkavállalók bére és azok járulékai, rezsiköltség.

Az animációs költségek között tervezzük: HKFS készítése, egyéb előkészítés, tervezés, közbeszerzés, nyilvánosság biztosítása, igénybevett külső szakértők költségei

Nyilatkozat a HKFS elfogadásáról

(konzorciumok esetén kitöltendő)

A Karcag Városért Helyi Közösség alapító tagjaiként egyhangúan nyilatkozunk arról, hogy a Karcag Városért Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia című dokumentum tartalmát megismertük, az abban foglaltakat elfogadjuk, és ezzel felhatalmazzuk a Karcag Városért Helyi Közösség képviselőjét Dobos Lászlót, hogy a HKFS-t benyújtsa a TOP-7.1.1-16 kódszámú felhívásra.

Kelt: Karcag, 2019. május 27.

Szervezet neve:	Karcag Városi Önkormányzat
Képviselő neve:	Dobos László
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Győrffy István Nagykun Múzeum
Képviselő neve:	Dr. Nagy Molnár Miklós
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Fátyolüveg Gyártó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Gál András, Gyurcsek János
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesület
Képviselő neve:	Bene Sándor
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	„Kátai Gábor Alapítvány”
Képviselő neve:	Szilágyi Lajosné
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Karcagi Birkafőzők Egyesülete
Képviselő neve:	Nagygyörgy Jenő
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Karcagi Birkacsárda Hagyományőrző Egyesület
Képviselő neve:	dr. Csordás László Máté
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	„Gyermeünk mosolya – egészséges gyermekekért” Alapítvány
Képviselő neve:	Farkas Adrienne
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Karcagi Hagyományőrző Talpas Íjász Kör Egyesület
Képviselő neve:	Karas Lajos István
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Kováts-os Gyermekekért Egyesület
Képviselő neve:	Laczik Dénesné
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Kun-Orgonda Zenebarátok Egyesület
Képviselő neve:	Plósz Csilla Margit, Kovács Szilvia Erzsébet
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	„EURÓ” Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Szatmári János
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	ESSEN GYERMEKÉTKEZTETÉSI Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Mészáros Rita Ágnes
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	BIOPETI kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Kovács Péter
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Nagykunsági, Környezetvédelmi, Területfejlesztési és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Balajti József
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Nagykun Víz- és Csatornamű Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Andrási István
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Karcagi VG Lakatosipari Gyártó, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Lukács Tibor
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Karcag Kincse Rendezvényszervező Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Polyik Zoltán
Képviselő aláírása:	